ture. Nota q̃ tria data sũt hoi. Primo de⁹ creauit hoiem ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ suã. Secũdo bẽdixit ei. Tertio dedit ei p̃ esse cęteris creaturis. Silr̃ christo hoi p̃mo data ē hũiliatio: q̃ notat̃ ¶ Minuisti. Scõdo bẽdictio: q̃ notat̃ ¶ Coronasti. Tertio datũ ē ei p̃esse: qõ notat̃ ¶ Constituisti ⁊c. a ¶ Oia subiecisti ⁊c. Cõtra riũ videt̃ supra / Minuisti ⁊c. Solo. Hęc duo dicunt̃ ꝓm diuersas naturas: quia ꝓm corruptionẽ minor fuit ãgelis: ꝓm spm̃ nõ. Item istud videt̃ superfluũ q̃ dicit: Omia subiecisti: cũ sup̃ dixerit: Cõstituisti eũ sup opa manuũ tuarũ: Idẽ em̃ videt̃ eẽ. Solo. Licet idẽ sit ĩ subiecto: diuersũ tm̃ est in rõne. Primũ em̃ dr̃ ꝓm rationẽ suppositionis. Bñ ergo dicit: ¶ Oia subiecisti sub pedib⁹ eius. Pes dexter christi / ē diuitas: sinister / hũanitas. Sub his em̃ st̃ oia. Vñ Ps̃. Donec ponã inimicos tuos scabellũ pedũ tuor. Qõ em̃ infirmũ est / ĩ christo: est maior omi creatura: ꝓm illud. j. Corr̃. j. d. Qõ infirmũ est dei: fortior est homib⁹. Post q̃ dixit: Oia subiecisti: subdiuidit. b ¶ Oues. i. simplices. Job. x. c. Ego sum pastor bon⁹ ⁊ cognosco oues meas: ⁊ cognoscũt me meę. Et petro dictũ est Job. vlti. e. Pasce oues meas. c ¶ Et boues. s. p̃latos ⁊ p̃dicatores in agro dñi laborãtes ⁊ triturãtes: De q̃b⁹ dr̃ Deut. xxv. a. Nõ alligabis os bouis triturãtis in area fruges tuas. i. grana a paleis diuidentis. s. bonos a malis. Ille alligat: q̃ impedit p̃dicatores ne p̃dicent: ⁊ q̃ falsum crimen eis imponit: vel q̃ eis victui necessaria nõ mistrat. In quo sensu videt̃ apl̃us hanc auctoritatẽ inducere. j. Corr̃. ix. b. Prędicatores aũt dicunt̃ boues ꝓpter q̃tuor. Primo ꝓpter ruminationem. i. meditationẽ scripturarũ. Leuit̃. xi. d. Vtal qõ nõ rumiat / immũdũ ē. Propt̃ hoc p̃cepti est Exod̃. xxv. b. q̃ vectes sp̃ essent in anulis ad portandã arcã. Secũdo ꝓpt̃ vngulę scissionẽ. i. discretionẽ in agendis et discernẽdis. Eccli. j. b. Plãta pedis eorũ vt plãta vituli. Tertio ꝓpter incessus maturitatẽ. Origen. Virt⁹ habita vitiũ impetuosũ. Et sup locũ illũ Matth. xxvj. g. Summ⁹ sacerdos scidit vestimẽta sua: dicit Aug⁹. Exterior mot⁹ indicat q̃ interius nulla stabilitate subsistat. Quarto ꝓpter multi laboris toleratione. Job. v. b. Hõ nat⁹ ad laborẽ. d ¶ Vniuersas. Hoc dicit in fęminino / vt notet̃ fęcũditas. Vñ Greg⁹. sic exponit: Dicẽdo / Boues / notat̃ fortitudo laborr̃: subiũgẽdo: vniuersas / fęcũditas prolis. e ¶ Insup ⁊ pecora cãpi. Insup / ad notãdã diuersitatẽ inter bonos: d̃ quib⁹ p̃dixit: ⁊ damnãdos / de quib⁹ subiungit: Et pecora cãpi. i. luxurioso vagãtes p̃ campos ꝓ licẽtię. Vñ cain occidit abel ĩ campo. Gen̄. iiij. b. f ¶ Volucres cęli. i. supbos. In psona quorũ dr̃ Esa. xiiij. d. Ascendã in cęlũ ⁊c. g ¶ Et pisces maris. i. curiosos ⁊ cupidos hui⁹ mũdi. h ¶ Qui pambulãt semitas maris / etiã ad litterã. Vel mystice: q̃ semp̃ sũt in amaritudine. Ecce hic cõmemorant̃ illa tria vitia. j. Joh. ij. c. Omne q̃ est in mũdo / aut est cõcupiscẽtia carnis / aut cõcupiscẽtia oculorũ / aut supbia vitę. Et nota q̃ cũ numerat malos / dicit eorũ loca. s. campi / cęli / maris. Hęc em̃ sunt tria elemẽta in quibus habitãt dęmones / ⁊ nõ in igne: q̃ nõ in lucido. Camp⁹ / latitudo voluptatũ: ibi habitãt luxuriosi. Cęlũ / altitudo dignitatũ: ibi habitant superbi. Mare / amaritudo diuitiarũ: ibi habitant auari. Bonorũ autẽ locum nõ dicit: eo q̃ nondum determinatus est nobis. Vt aũt ostendat initiũ ⁊ finem ad deũ referendum: in fine dicit q̃ in principio dixerat: i ¶ Domine dominus noster q̃ admirabile est nomen tuũ in vniuersa terra. Ipse enim est principium et finis: Apocr̃. j. b. et vlti. c. Ego sum alpha et ω. Et ex hoc dicitur psalmus iste periodalis: quia a quo incępit / terminat. Ita et nos qui a deo processimus: si recessimus / ad eum redeamus / qui est alpha et ω. Periodales autem psalmi: quidam repetũt in fine totum versum: vt hic: Quidã tm̃ partem versus: vt / Benedic anima mea domino ⁊c.

¶ Expositio Ps̃. IX.

a tuarũ. Oia subiecisti sub pedib⁹ eius / oues ⁊ boues vniuersas: insup ⁊ pecora cãpi. Volucres cęli ⁊ pisces maris: q̃ pambulãt semitas maris. i Domine dñs nr̃ q̃ admirabile ē nomẽ tuũ in vniuersa terra.

¶ In finem ꝓ occultis filij: psalmus dauid. IX.

k l m c Onfitebor tibi dñe in toto corde meo: nãrrabo oia mirabilia tua.

Allegorice

c Onfitebor ⁊c. Titulus. In finem pro occultis filij / psalmus dauid. Supra egit ꝓpheta de cõstitutione ecclesię: hic agit de regimine eiusdem occulta sapiẽtia dei facto: ꝓpter hoc intitulat̃ de occultis filij. Et est sensus tituli talis: Ps̃ iste dirigens nos in finẽ christum / est dauid ꝓphete scriptus ꝓ occultis filij. i. pro occulto aduentu christi in carnẽ: q̃ occultatus fuit iudęis cęcatis: et pro fuit gentib⁹. Ro. xi. c. Cęcitas ex pte cõtigit in israel / vt plenitudo gentium intraret: Et pro occulto eius iudicio / qõ incipit a domo dñi. j. Pet̃. iiij. d. Quo. s. ĩ p̃sẽti purgat bonos ⁊ iustos: puertit pęnitẽtes: excęcat reprobos ꝓtẽptores. Et dicit occultr̃ / ad differẽtiã manifestorũ. Erit enĩ adhuc manifestat⁹ aduẽtus ĩ maiestate / ⁊ manifestũ iudiciũ: q̃ reddet vnicuiq̃ ꝓm merita. Sed hic agit ꝓpheta / nõ de manifestis: sed de occultr̃: vt dictũ est: q̃ sũt materia hui⁹ psalmi ꝓncipalit̃ / inq̃ntũ aduẽtus christi hũilis ē cõtra antichristũ: ⁊ inquãtũ occultũ dei iudiciũ / ea quę fiunt in mũdo disponit et regit. Unde intentio eius est: monere vt nõ credam⁹ mũdum regi casu vel fato: sed iudicio dei iusto. Modus talis est: quia q̃nq̃ sunt ꝓtitiões. In ꝓma ꝓpheta lęt⁹ de eo q̃ aduẽtu christi destruit̃ cultura diaboli / laudat dñm. In secũda fideles vocat ad collaudandũ: ibi: ¶ Psallite dño ⁊c. In tertia finẽ malorũ venturũ pctorib⁹ / cũ antichristo p̃dicit: ibi: Cõuertent̃ peccatores. Quarto mala tpe antichristi futura pertractat: ibi: Vt quid dñe. Quinto orat iudiciũ maturari vt mala sanctorũ finiant̃: ibi: Exurge domine. Propheta ergo lęt⁹ de destructiõe cult⁹ diaboli in aduentu christi dicit: k ¶ Cõfitebor tibi. i. laudabo te: l ¶ Domine: Ecce confitet̃ potentiã. Et in sequẽti serie ostendit q̃ perfecte laudabit dicens: m ¶ In toto corde meo. Et q̃ vniuersaliter: n ¶ Narrabo oia mirabilia tua. Et q̃ hilariter: ibi: Lętabor. Et vehemẽter: ibi: Et exultabo in te. Et ope: ibi: Psallã. Postea ostendit quo fine laudabit: ibi: Nomini tuo. i. ad honorẽ nomis tui. Et quare: ibi: Altissime. Propter hoc ergo dicit: Confitebor. i. tecum fatebor: quia q̃ homo confiteat̃ / hoc habetur a domino. Vel / Confitebor: id est cum alijs fatebor: scilicet confessione laudis et peccati. Et hoc: Tibi domine in toto corde meo: non in parte: vt ille de quo dicitur: Confitebit̃ tibi cum benefeceris ei. Et post confessionem / Narrabo alijs omnia mirabilia tua. Quasi / Cõfitebor / ĩtra: Narrabo extra / omia mirabilia tua. Sz hoc videt̃ falsũ / eo q̃ mirabilia sua sint infinita: sicut supra dicitur: Qr̃ admirabile est nomen tuũ. Ubi dicit Glo. q̃ infinite. Solutio. Dicit hic omnia pro generibus singulorũ: Et supra dixit: infinite pro singulis generũ.

partitio psalmi

Matth. 16. d.

Predicatores dicunt̃ boues ꝓ quatuor

Vt luxurie

Ps̃. 48.

Ps̃. 102. et. 103.

Moraliter

Quatuor necessaria predicatori notant̃

Ps̃. 50.

Ps̃. 87.

Ps̃. 49.

Ps̃. 102. et. 103.

Letabor et exultabo

¶ Moraliter: k ¶ Cõfitebor ⁊c. Hoc debet dicere q̃libet fidelis: et p̃cipue p̃dicator. Et notat̃ hic q̃tuor necessaria p̃dicatori: scz q̃ sit mũd⁹ a pctõ. Vñ dicit: Cõfitebor: pctm̃ tibi: Quia tibi soli peccaui. m ¶ In toto corde meo. Hic notat̃ q̃ ex cõtritione p̃cedere debet exire confessio: quasi nõ solum in ore: sed in corde / scz dolente de peccato. Et hoc in toto / non dimidio. Joel̃. ij. c. Conuertimini ad me in toto corde vestro ⁊c. Secundũ est officij executio: qõ sc̃ congrue sequit̃ post cõfessionem. Unde dicit primo: Confitebor: et post: Narrabo / p̃dicãdo. Vñ. j. Qui exaltas me de portis mortis vt annũciem omnes laudationes tuas ⁊c. Et alibi: Nũquid narrabit aliquis in sepulturo: id est in peccato mortali / misericordiã tuã? Et alibi: Pctori dixit deus: quare tu enarras iusticiam meã: et assumis testamentũ meum per os tuum? Glo. pollutum: Alioquin nõ credetur ei. Eccli. xxij. a. Musica in luctu: id est in peccato mortali: importuna narratio. Tertium est deuotio / quę notatur cum subdit:

* Letabor ⁊c.

Allegorice a Lętabor ⁊ exultabo: quasi cum humilitate faciã. Eccli. xxxv.b. In omi dato hilarem fac vultum tuũ: ⁊ in exultatiõe sanctifica decimas tuas. i. opa tua. b In te: in quo est vera
Ps. 70. lętitia. Phil. iiij. a. Gaudete in dño semp. Ps. In te cãtatio mea sp. c Psallã. i. opabor. d Nomini tuo. i. ad honorẽ nois tui. Ali Levitic. iij. c. precipit vt cauda dño offerat. i. finalem intentio. e Altissime: q̃si iuste psallã nomini tuo: quia tu es altissim⁹. Vel Altissime / aduerbialiter.

a Lętabor ⁊ exultabo i te: psallam nomini tuo altissime.
b In conuertendo inimicum meũ retrorsum: infirmabũt ⁊ peribunt a facie tua.
c Quoniam fecisti iudicium meum
d et causam meam: sedisti super thronum qui iudicas iusticiam.
e Increpasti gentes ⁊ perijt impius: nomẽ eorũ delesti in eternũ: et in seculũ seculi.
f Inimici defecerũt framęę

Moraliter * a Lętabor ⁊c. Et hęc necessaria est: qz qui nõ ardet nõ incedit. Ali petit Ps. in psona p̃dicatoris:
Ps. 62. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleat anima mea: Et sic labijs exultatiõis laudabit os meũ p̃dicando. Quartum est: vt qd̃ ore p̃dicat / opere adimpleat: Quia sicut dic Grego⁹. loquẽt̃ auctoritas perdit / cũ vox opere nõ iuuat. Et ꝓpter hoc sequit: g Psallam / opere: non ad vanam gloriam: sed nomini tuo altissime. Sequitur lęticię ⁊ laudis causa:
h In cõuertẽdo. i. dum tu ꝓuertisti: g Inimicũ meũ: id est diabolũ: De quo Matth. xiij. d. Inimic⁹ hõ hoc fecit.
h Retrorsum. Hoc fecit dñs in sua passione: qz diabolus qui ante passionẽ p̃cedebat q̃si dux mortis: modo ꝓversus est retrorsum / ablata sibi potestate. Ad qd̃ significandũ / draco in duob⁹ p̃mis diebus rogationũ / p̃cedit crucẽ. In tertio autem die quasi christo iam passo ⁊ resuscitato / p̃cedit crux ⁊ sequit draco. Et in cõuertendo istũ inimicũ retrorsum: i Infirmabunt / dęmones amissa manu trahente / facti manci. Ali
Duplex man⁹ diaboli enim habebant duas manus. s. impellentẽ ⁊ attrahentem: in passione autẽ dñi amiserũt manũ trahentẽ / ⁊ debilior facta est manus impellens. k Et peribũt a facie tua. i. propter p̃sentiã filij tui. Vel / A facie. i. ab aiaduersione iudicij. Job xiij. c. Et tũc a facie tua nõ abscõdar: Ubi dicit Glo. aiaduer-
Aliter siõe. Vel i bono / sic i Infirmabũt / supple pctõres ad malũ faciẽdũ: ⁊ sic erũt potentes ad bonũ. Est enim infirmitas duplex / sicut confusio: de qua Eccli. iiij. c. Est cõfusio adducens peccatũ: ⁊ est cõfusio adducẽs gratiã ⁊ gloriã. ij. Cor. xij. d.
Ps. 15. Cũ infirmor / tũc potens sũ. Et Ps. Multiplicatę sũt infirmitates eorũ / postea accelerauerũt. k Et peribũt / a vita pcti. Prouerb. xij. a. Verte impios ⁊ nõ erunt / supple impij. Unde Gal. ij. d. Viuo ego / iam non ego. Inimicus ergo domini: id ẽ peccator / vt fiat amicus / debet conuerti retrorsum a peccato / relinquẽdo illud. Esa. xxxj. d. Cõuertimini sicut in p̃ fũdũ recesserat̃ filij isrl. Et debet infirmari i desiderio mũdi / in q̃ ꝑus fort̃ fuit: vt fiat fort̃ i amore dei. Esa. xl. g. Qui sperãt in dño / mutabũt fortitudinẽ. Sic infirmat⁹ erat beat⁹ Vincentius / qñ dicebat tyranno: Plus videbis me posse dũ torqueor / q̃ possis ipse qui torques. Unde ⁊ postmodũ coactus fuit tyrannus clamare: Vincimur. Et debet perire / non solum infirmari / sed ⁊ mori: sic illi qb⁹ dicit aplus Col. iij. a. Mortui estis / ⁊ vita vra abscõdita est cũ christo i deo. Et b̃ fiet: A facie tua. i. p̃ facie. i. cognitiõe tua: fm q̃ dicit Esa. xxvj. d. A facie tua cõcepimus / ⁊ quasi parturiuim⁹ spiritũ salutis. Ps.
Ps. 79. Ostende faciẽ tuã ⁊ salui erimus. l Qm̃ fecisti iudiciũ meũ. Cõtinuatio. Dixi: In cõuertẽdo ⁊c. Et hoc patet: Qm̃ fecisti iudicium / quo christus iudicatus est a pilato: esse m Meũ. i. mihi vtile. Esa. liij. b. Liuore eius sanati sum⁹. Et Prouer. xx. d. Liuor vulneris absterget mala. n Et / etiã fecisti o Causam: quã christ⁹ egit cõtra impios / ⁊ diabolũ: esse meã. i. mihi vtilez / nõ christo: qz bonor nostrorũ nõ eget.
Ps. 15. Sic nautę dicũt bonũ ventũ esse suũ: qz est eis vtilis. Istam causam christ⁹ aduocat⁹ noster suscepit p̃ nobis agendã. Diabolus eẽ habebat cãm ꝓtra hoiem: imo tenebat eũ captiuũ: et allegabat longã p̃scriptionẽ ⁊ chirographũ decreti datũ a domio. s. Quacũq̃ die comederis / morte morieris. Geñ. ij. c.
Esa. 38. c. Et i hoc casu compulsus est homo clamare ad dominũ: Domine vim patior: responde pro me. Unde Ulere. xj. d. Tibi domine reuelaui causam meã. Et christus aduocatus causaz suscęptam fecit esse nostram: quia fecit nos obtinere in causa. Sequit: p Sedisti. Vel / sedes dico: quia fecisti iudiciũ meũ / ⁊ causaz meã. Et hoc potuisti deus pater: quia sedisti: vel sedes q Super thronũ: id est animã christi: quę ẽ triclinũ trinitatis. Si enim anima cuiuslibet fidelis dicit sedes dei: quãto magis anima christi: Unde Ps. Dominus in cęlo parauit sedem suam: id est cęlesti viro. s. christo: r Qui Al. † seculũ Ps. 102.
iudicas iusticiã. s. q̃si christus p̃ humano genere moreret. Sed hoc non videt esse iustũ / cũ christus morte non meruerit: Sed potest dici q̃ iustum fuit: id est collatiuũ iusticię: quia ex morte eius secuta est nostra iusticia. Vel sic / vt diri- Aliter
gat sermo ad christũ: l Quoniã fecisti iudiciũ ⁊c. i. quia p̃ me iudicatus es ⁊ punitus iniuste: ideo iuste accepisti iudicij potestatẽ. Pater enim omne iudiciũ dedit filio. Joh. v. d. Et hoc ẽ qd̃ dicit: Qm̃ fecisti ⁊c. p Sedisti / vel sedes sup thronũ q̃ iudicas. i. iudicab i fine: r Iusticiã. Iuste enim iudicabit. Vel Iusticiã / nostrã: nõ solũ iniusticiã.
Ps. 74. Ps. Cũ accepero temp⁹: ego iusticias iudicabo. Ipse enim etiã bona opa discernet: quia sicut dicit Esa. lxiij. c. Omnes iusticię nostrę tanq̃ pann⁹ mẽstruatę. Et Greg⁹. Omnis nostra iusticia ad examẽ diuinę iusticię deducta / iniusticia est: et sordet in districtiõe iudicis / qd̃ estimatiõe fulget opantis. Et possunt hic notari octo causę quare deuictus est diabol⁹: de Octo cause q̃ deuictus sit diabolus
q̃ supra dictũ est: In cõuertẽdo ⁊c. Prima causa est: qz patienter sustinuit iudiciũ pilati: vt dictum est ibi: Quoniã fecisti iudiciũ meũ. Secũda causa ẽ: qz obtinuit i causa ꝗ diabolũ: ibi: Et causã meã. Tertia causa ẽ: qz in oib⁹ fuit obediens deo patri: ibi: Sedes sup thronũ: O pater: id Al. † sedisti
est quiescis sup animã christi obediẽtis. Quarta causa est: qz iudicabit cõtra diabolũ: ibi: Iudicas iusticiã. Quinta est increpatio peccatorũ / p̃ se ⁊ p̃ apostolos. Unde subdit: s In
crepasti gentes. i. peccatores gentiliter viuẽtes. Matth. iij. b. Genimina viperarũ: quis demõstrabit vobis fugere a Luc. 3. b.
ventura ira? Mau. j. a. Increpãs mare ⁊ exiccãs illud. Sexta ẽ ꝓversio ipsorũ pctõrũ: de q̃ subdit: t Et perijt impi⁹. Al. † cõfusio
Juxta illud Prouerb. xij. a. Verte impios ⁊ nõ erũt. Septima est pfectio eorũ: de qua addit: v Nomẽ eorũ. i. impiorũ: x Delesti. i. maliciã eorũ in qua nomiati erant. Unde
Ps. Ps. Nec memor ero nominũ eorũ p̃ labia mea. Esa. xxiij. f. Perdã babylonis nomẽ ⁊ reliqias ⁊ p̃geniẽ ⁊ germen. Nomen: id est malam infamiã: reliquias: id memoriã ad delectãdum ⁊ refricationes: p̃geniem: id est malam consuetudinem: germen: id est malam voluntatem. Octaua causa est eorum pseuerantia. Unde dicit: Delesti ⁊c. nõ ad horam: sed In
eternum. y Et pro id est: In seculum seculi. Et p̃pter omnes istas causas: a Framęę. i. gladij vel enses:
z Inimici: id est diaboli. Defecerũt. Dicitur autem Diabol⁹ duob⁹ gladios
framęę / pluraliter: qz diabolus duos habet gladios: Prosperitatem ⁊ carnalem delectationẽ: De quib⁹ Ezech. xxj. b. Gladius exacut⁹ est / ⁊ limat⁹. Bis dicit gladi⁹: propter gladium qui est p̃speritas: et gladiũ qui est carnalis delectatio. Et subiũgit Ezechiel: Ut cędat victimas exacutus ẽ: vt puniat eterna pęna. Ut fulgeat / limatus est: p̃ transitoriã delectationem. Stulti ꝗo considerant splendorem: et non attendunt mucronem: sicut puer accipit gladiũ ⁊ scindit se. Unde Gregor⁹. Fulget quod delectat: latet qd̃ cruciat. Propter hoc monet Eccl⁹. xxj. a. Quasi a facie colubri fuge peccata: ⁊ si accesseris ad illa / suscipient te. Dentes leonis dentes eius: inkficiẽtes aias hominũ. Coluber a facie blãdit: et significat delectationẽ: ꝗ cauda pungit: ⁊ significat pęnam eternã / quę inde sequit. Et hoc est quod sequit: Si accesseris ad illa ⁊c.

Dentes eũ

Dēntes eīs leonis: qō tenēt/firmīt tenēt/ ⁊ lacerāt: sic pęna ęt/
na: Et etiā de ꝑ gladio: itęꝫ Eęech̄.xxi.d. In oīb⁹ portl̄ eoꝫ
dedi ꝓturbationē gladij acuti ⁊ limati. Limati ad fulgēdū: acu
ti ad cędē: Iste eīs gladi⁹ penetrat oēs sensus. Istę Frameę
defecerūt i finē.i.qñ tēptati ꝓsiderāt finē tēptationū.i.pęnā
ęternaz q̄ latet. Apo/
calyp.xviij.b. Quātū
glorificauit se et in de/
litijs fuit: tātū date illi
tormentū et luctū. Et
Gregor⁹. Dū culpa
blādiri ĩcboat: ad quē
interitū mens trahat/
necesse ē agnoscat. Al'

Al. ꝓstrepitu

Al. sedē suā

a In finē.i.in cōsiderationē finis vitę nr̄ę. Eccl̄i.vij.d. Fili
recordare nouissima tua et in ęternū nō peccab̄. Deut.xxxij.d.
Utinā saperēt et intelligerēt ac nouissima ꝓuiderēt. Vel In
finē.i.in cōsiderationē finis tēporaliū. Job.j.d. Mud⁹ egres/
sus sū de vtero matrl̄ meę: nud⁹ reuertar illuc.j.Timoth̄.vj.
b. Nihil intulim⁹ ĩ hūc mūdū: haud dubiū/qz nec auferre qd
possum⁹ ꝛc̄. Vel/ In finē.i.in cōsiderationē finis corpis nr̄i:
quia esca vermiū erim⁹. Eccl̄i.x.b. Cū mortęt hō hęreditabit
vermes/serpētes ⁊ bestias. Vel In finē.i.in ꝓsiderationē fi/
nis mūdi.ij. Pet̄.iij.c. Cū hęc oīa dissoluēda sint: q̄les opor/
tet nos esse i ſctis ꝓuersatiōib⁹ ꝛc̄. Vel/ In finē.i.in christū:
q̄ ē finis oīs ꝓsumatiōis. Mūeri.xxj.c. Quicūqz respiciebat
serpentē/sanabat.j. Pet̄.iij.a. Christo igit̄ passo/ ⁊ vos eadē
cogitatione armamini. Vel/ In finem: id est in cōsideratio/
nem illius finis ad quem creati sumus. Non enim sumus cre/
ati vt corvus vel porcus. Prouerb.j.b. Frustra iacitur rętę
ante oculos pennatorū. Glo. Facile laqueos euadit in terris:
qui oculos habet in cęlis. b Et ciuitates eorū destru/
xisti: scz colligationes ⁊ munitiones impiorū: in quibus dia/
bolus regnat. Ps̄. Accipiant in vanitate ciuitates suas. Has
inqz ciuitates destruxisti/expellendo diabolū: et eos dei serui/
tio subiugando. Sicut volebat facere Paulus: Roma.vj.b.
Non regnet peccatū in vestro mortali corpore: vt obediatis
cōcupiscentijs eius: sed neqz exhibeatis membra vestra arma
iniquitatis peccato: sed exhibete vos deo tanqz ex mortuis vi
uentes ꝛc̄. Vel/ Ciuitates eoꝝ: id est impioꝝ: quę sunt tres
in regno diaboli: id est in hoc mūdo.s.auaricia/luxuria/super/
bia.j. Job.ij.c. Omne qd̄ est in mundo/cōcupiscentia carnis
est/ ⁊ cōcupiscētia oculoꝝ ⁊ supbia vitę. Hę significāt paruu/
las tres ciuitates/quas ędificauerūt filij israel pharaoni: vide/
licet phiton/ ⁊ ramesse: vt habem⁹ Exo.j.b. Et tertia fuit ꝓn:
qd̄ interpretat̄ ciuitas solis: vt ibidem dicit̄ ꝓm translationē
lxx. Phiton interpt̄at̄ os abyssi: vel os ꝓfundū: hęc est cupi/
ditas/quę nō potest impleri. Eccl̄i.xiiij b. Insatiabilis est ocu/
lus cupidi. Eccl̄s.v.b. Auarus nō implebit̄ pecunia. Ramesse
interpretat̄ cōmotio tineę. Per tineam quę de veste nascit̄/et
eam cōsumit: significat̄ carnis illecebra/quę de carne nascit̄ et
eam cōsumit: non solū in futuro in gehenna: sed etiā in p̄senti:
quia qui fornicat̄/ ĩ corpus suuz peccat.j. Corinth̄.vj.d. Per
ciuitatē solis: significat̄ supbia/quę semp lucere ⁊ apparere ap/
petit. Has tres ciuitates destruxit christus: verā paupertatē
amplectēdo: austerā ⁊ durā vitā gerendo: ⁊ omnē humilitatē
exhibendo. Unde nos monet ad hęc tria/ Threñ.iij.c. Recor
dare pauptatis/ ⁊ trās̄gressiōis meę/ absinthij ⁊ fellis. Ut me/
moria paupertatl̄ christi/ in nobis destruat ciuitatē phiton.i.
cupiditatem. Memoria transgressiōis/qua se non solū humi/
liauit: sed etiā extinauiuit/ destruat ciuitatem solis.i.superbiā.
Memoria ꝓo absinthij ⁊ fellis/ destruat ciuitatē ramesse: id ē
omnē delectationē carnis. Et ꝓpt̄ hoc dicit̄ Hiere.xlviij.d.
Relinquite ciuitates.s.istas tres/ ⁊ habitate in petra.s.in chri/
sto/ per iugem memoriam illorum trium quę pręmissa sunt.

Ps 136.

Tres ciuitates i regno diaboli

Al. heliopolis

Has ciuitates Christ⁹ destruxit

c Perijt memoria ꝛc̄. Cōtinuatio. Vere destruxisti: ita
q perijt memoria eorum: id est peribit in fine: d Cum
sonitu. s.tubę: De quo.j. Corinth̄.xv.g. Canet eīs tuba et
mortui resurgent incorrupti. Vel/ Cum sonitu: illo.s.quo in/
tonabit dominus: Ite maledicti in ignem ęternū. Soph̄.j.c.

Matth.25.d.

Erit in die illa vox clamoris a porta piscium: ⁊ vlulatus a se/
cunda. Vel/ Perijt/ in p̄senti/ memoria eorum: id est me/
moria malicię eorum/ perijt apud deum ne eos puniat: Cū
sonitu: in bono.s.cōfessionis ⁊ contritionis. Eęech̄.xviij.e.
Quacūqz hora ingemuerit peccator ꝛc̄. Vel/ Cum sonitu:
dęmonū insultantiū ⁊ ꝓstrepentiū. Cum eīs
conuertunt̄ peccato/
res/insultant et insur/
gunt dęmones. Esaię
ix.a. Omnis violenta
prędatio cum tumul/
tu. Hoc significatum
est Aggei.ix.d. vbi

Al. ꝓterrarū

immūdus spiritus iussus a domino exire ab homine obsesso:
exclamans ⁊ multū discerpens eum/exiuit ab eo. Et Eęech̄.
iij.c. Assumpsit me spiritus: ⁊ audiui post me vocem cōmo/
tiōis magnę. Vel in malo: e Perijt memoria eorū: Ad
litteram: cum sonitu/ cāpanarū ⁊ planctus: quia sicut soni/
tus ille cito transit: sic memoria eorum cito delet̄. Prouerb̄.
x.b. Memoria iusti cum laudibus: et nomen impiorū putre/
scet. Sed ecōtrario: e Dominus in ęternū pmanet.
Est ęternū qd̄ nec habuit principiū/nec habebit finē vt de⁹.
Est ęternū qd̄ habuit principiū: sed non habebit finem: vt
ignis ęter⁹. Est ęternū qd̄ habuit principiū/ ⁊ habebit finē:
vt vita prędens: de qua dicit̄: quia homo peccauit in suo eter/
no: id ē in sua vita: merito puniet eū de⁹ in suo ęterno. Eter/
nū eīs dr̄ q̄si ęuiternū. f Darauit i iudicio ꝛc̄. Qua/
si dñs pmanet in ęternū i seipso: ſz ad alios iudicādos/ pa/
rauit in iudicio: q̄ iudicat⁹ est: g Thronū suū: id est
iudiciariā potestatē: qz ex eo q iudicatus est: acq̄siuit sibi iu/
diciariā potestatē. Phil̄.ij.b. Propt̄ qd̄ et de⁹ exaltauit illū:
⁊ dedit illi nomen qd̄ est sup omne nomē. Ista aūt potestate
iudiciaria vtetur. Ulū sequit̄: h Et ipse iudicabit orbē
terrę in ęquitate.i.habitatores orbis trę/ reddēdo singu/
lis digna meritis. i Iudicabit populos in iusticia:
Hoc ē expositio p̄cedētis. Esa.xj.a. Iudicabit i iusticia pau
pes: ⁊ arguet i ęq̄tate ꝓ mānsuetis trę. h Iudicabit orbē
terrę ꝛc̄. Moraliter ꝓ orbē terraꝝ significāt prędati q̄ ali/
os cōtinent. Sap̄.vj.a. Prębete aurem vos qui continetis
multitudines. Qui debent habere et ostendere signū maxi/
mę pfectionis: quod in orbe notat̄ propter rotunditatē. Per
populos/ subditi. In hoc ergo q dicit prędatos iudicari in
ęquitate: et subditos in iusticia (cum iusticia sit reddere vni/
cuiqz qd̄ suum est: Equitas ꝓo sit reddere et quod suum est:
⁊ quātum suum est) notat̄ q districtius iudicabunt̄ prędati q̄z
subditi: quoniā vt dicit̄ Sap̄.vj.a. Exiguo conceditur mise/
ricordia: potentes autē potenter tormenta patient̄. Ne autē
nimis terreat seueritas iudicantis: subiungit de benignitate
expectantis. k Et factus est ꝛc̄. interim l Dñs re/
fugiū: ne noceat incursus inimici. Prouerb̄.xviij.b. Turris
fortissima nomen domini: ad ipsam currit iustus ⁊ exaltabit̄.
m Pauperi: spiritu: id est humili. Ps̄. Humiles spiritu
saluabit. Vel/ Pauperi: ad litterā: id est egeno. Et in hoc
notat̄ verus amor dei: Quia vt dicit Gregor⁹: cum quis in
ꝓsperitate diligit̄: incertum est/an ꝓsona/ an ꝓsperitas dili/
gatur. Sed cui pauperi factus est dominus refugiū: nūquid
omni: Determinat Hieronymus/ dicens: Victus tenuis et
cult⁹ asperior/ ⁊ artior christianę religiōis institutu: nō faciūt
verum christianum: Hunc scito esse: qui nec sperat/nec con/
cupiscit. Nec solū est refugium contra mala vitanda: sed n
Adiutor: in bonis agēdis. o In oportunitatibus.
Hoc referendū est/ ⁊ ad refugium ⁊ ad adiutoriū: id est in his
in quibus oportunū est/ es refugium ⁊ adiutor. Et illa sunt
prędipue tribulationes: Unde addit: p In tribulatione.
Unde Eccl̄i.xxxv.d. Speciosa dei misericordia in tempore
tribulationis: quasi nubes pluuię in tempore siccitatis. Vel
sic: Adiutor in oportunitatibus: vt supra: In tribula/
tione: id est per tribulationē. Gregor⁹. Mala quę nos hic
premūt/ad deū nos ire compellūt: Et quia talis adiutor es:

Aliter

Eternū triplex

Moraliter

Ps̄.35.

a Et sperent in te: non in seculo/vel aliquo alio. b Qui nouerũt nomẽ tuũ. s. iesum: id est saluatorẽ: De quo Act. iiij. c. Non est aliud nomen sub celo quo oporteat nos saluos fieri. Et merito sperandũ est: c Quoniã nõ dereliq̃sti querẽtes te dñe: ꝓm illud Eccli. ij. c. Nullus sperauit ĩ domino et confusus est:

Al. †omnes
Al. †cognoscũt

a Et spẽrent in te †qũ †nouerũt
c nomẽ tuũ: qm̃ nõ dereliq̃sti
d q̃rẽtes te dñe. Psallite dño

e q̃ hãbitat ĩ sion: ãnũciãte in
f ter gẽtes †studia eĩ. Qm̃ rẽq̃
g rẽs sãguinẽ eorũ †recordat' ẽ:

†Ps. 21.

ibi: Deus deus meus respice ĩ me quare me dereliq̃sti. Ad hoc dicẽdũ est/q̃ triplex est derelictio. s. gratie/pene/culpe. Gratie/vt hic: Pene/vt ibi: Deus de' me' quare me dereliq̃sti. Culpe/vt ibi: Dimisit eos ꝓm desideria cordis eorũ ꝛc. Et nota h tres virtutes theologicas. Sperẽt: per spem. Qui nouerunt: per fidem. Querẽtes te: per charitatẽ. d Psallite domino ꝛc. Secũda pars: vbi inuitat fideles ad laudandũ deũ. Cõtinuatio. Domin' nõ derelinquit querẽtes se: Ergo o vos quos querẽtes non derelinquit: Psallite domino. Psallere est modulari cũ q̃dã instrumẽto: q̃ d' psalteriũ: que modulatio fit tactu manuũ. Psallit ergo: qui cũ exultatione ꝛ iocũditate mentis bonũ operat. Et ꝗ debet fieri hilarit: q̃ hilarem datorem diligit deus. ij. Cor. ix. b. Eccli. xxxv. b. In oi dato hilarẽ fac vultũ tuũ: ꝛ in exultatiõe sãctifica decimas tuas. In hilaritate sanctifica decimas tuas dño. i. ad honorẽ dñi. Matth. v. b. Sic luceat lux vestra corã homib' vt videant opa vestra bona: ꝛ glorificẽt patrẽ vestrũ q̃ in celis est. Vel/ Dño. i. ppter dominũ habendũ ꝛ amorẽ ipsi'. Et merito psallendũ est ei: q̃ habitat in sanctis. Vñ dicit: e Qui habitat: p gratiã: f In sion. i. in ecclia militante vl' triũphante. Interpretat em sion speculũ vel specula. Quãtũ ad primũ significat ecclesiã militantẽ. Nunc em̃ videmus p speculum in enigmate. Quãtũ ad secundũ significat ecclesiã triũphantẽ: quia specula in altum ponit: ꝛ in ea videt res a longe: sic in ecclesia triũphãte. Ps. Altissimũ posuisti refugiũ tuũ. A longe aũt vident ibi: q̃ beate animę videt in speculo multa futura. Nec solũ p opa/sz etiã p ꝓba laudare deũ debem'. Vñ sequit: g Annũciate: p̃dicãdo. Et nota ordinẽ: Prius ẽ psallẽdũ q̃ annũciandũ. Vñ prius dixit: Psallite: ꝛ postea Annũciate. Unde Greg'. Ille vberes fructus sue p̃dicationis colligit: q̃ semĩa bone opationis p̃mittit. Act. j. a. Cepit iesus facere ꝛ docere. Ps. Os meũ aperui et attraxi spiritũ. Et notat in hoc natura lupi: qui ꝓmo aperit os suũ pedibus suis añq̃ apprehẽdat ouẽ: Sic p̃dicator debet aperire os manibus. i. operibus bonis: vt sic attrahat spm̃sanctũ: ꝛ incorporet peccatores simplices in corpus ecclesie: Et sic erit magn' corã deo ꝛ hominib'. Matth. v. c. Qui autẽ fecerit ꝛ docuerit/hic magnus vocabit in regno celorũ. Et quib' debeat fieri p̃dicatio/subiungit: h In ter gentes. i. inter gentiliter viuẽtes. Matth. ix. b. Nõ est opus valẽtibus medico. Et. j. Nõ veni vocare iustos: sed peccatores. Esa. xxj. d. Occurrẽtes sitienti ferte aquã. Nõ dicit ebrio: sed sitienti. Vñ Greg'. Uecordẽ se asserit/ qui hort' sitiẽbus in flumĩe aquã spargit. Sequit q̃d sit p̃dicandũ: i Studia eius. Multa fuerũt studia dñi. Primũ fuit studiũ pictoris. Formauit em̃ nos ad imaginẽ ꝛ similitudinẽ suã. Gen. j. d. Eccli. xxxviij. c. Cor suũ dabit in similitudinẽ picturę: ꝛ in gloria sua pficiet opus. Magno em̃ studio ꝛ diligentia formauit nos de'. Unde quasi studens ꝛ deliberãs/ait: Faciamus hominẽ ꝛc. Non sic de alijs: de quib' tm̃ dixit: Et facta sũt: Fiat lux/et facta est lux. Secũdum studiũ eius fuit venatoris. Venat' est em̃ nos p se ꝛ per alios. Vñ Gen. xxvij. a. dixit isaac ad filiũ: Tolle arma tua: et pharetrã ꝛ arcũ ꝛ egredere foras: Cũq̃ venatu aliquid apprehenderis: fac mihi inde pulmentũ sicut velle me nosti: et affer vt comedã. Isaac: id est deus pater/dicit hoc filio. Per arcũ significat predicatio: p pharetrã scientia sacre scpturę: p feras peccatores. Hiere. xvj. c. Post hęc mittã eis mltos venatores: et venabunt eos de omni monte/ꝛ de omni colle/ꝛ de cauernis petrarum: quia oculi mei super omnes vias eorũ. In mõtibus em̃ ꝛ collib' ꝛ cauernis solẽt ferę habitare. In monte notat superbia: in colle/lubricũ carnis: in cauerna petrarũ auaricia/ ppter dolositatem que est in acquirẽdo: ꝛ duriciam in retinendo. Et de his tribus peccatis debent venatores: id est p̃dicatores extrahere peccatores. Tertiũ studiũ fuit piscatoris. Job. xl. d. An extrahere poteris leuiathã hamo? Ham' fuit christ'/in quo fuit esca siue vermis hũanitatis. Ps. Ego sum vermis et non homo. Et ferrum deitatis: que virtute sua domat corda lapidea/ sicut ferrum cętera metalla. Hoc hamo capt' est leuiathan: q̃ videns vermẽ: ꝛ volẽs eum deuorare/captus est ferro/q̃ nõ aduertebat. Volens etiã hoc studium continuari post mortẽ suam/ reliquit studentes in hoc artificio. Hiere. xvj. c. Ecce ego mittam eis piscatores multos et piscabunt eos. Mich. vij. d. Velut reptilia terre turbabũt de ędib' suis. Tãgit hic quod faciũt piscatores: quia quãdo iaciunt rete/pulsãt aquã in fundo ꝛ turbant: et sic pisces saliunt in rete ꝛ capiunt: Similiter peccatores oportet aliquãdo turbari per egritudinẽ/ vel amissionẽ bonorũ: vl' etiã p terrorẽ penarũ infernaliũ: et tũc cõuertũt se ꝛ saliũt in rete predicatoris/ parati facere ꝓm ꝓsiliũ eĩ': et sic extrahunt: ꝛ facit illos de' de malo egredi: sicut ratũ de horreo. Quartũ studium est aucupis. Job. xl. d. Nũquid illudes ei quasi aui? Aucepsem̃ sibilat: et tũc venit auis et capitur: Sic deus sibilat per aliquã delectationem vel ispirationẽ interiorem/ quã ipse dat vt capiat nos vinculis penitẽtie vel religionis. Amos. iij. b. Nũquid cadet auis in laqueũ absq̃ aucupe? Et sic ẽ q̃ auis dũ capta ẽ/libẽter se solueret ꝛ effugeret: sed cũ videt se nõ posse/ sustinet: et postmodũ domestica fit. Sic est aliq̃ homo/qui ꝓ nouo intrauit religionem ꝛ professus est: primo datur ei religio: ꝛ aliquãdo vellet exire si honeste posset: sed cum sentit se voto astringi/ sustinet: ꝛ paulatim incipit ei religio placere: ꝛ fit domesticus dei. Quintũ studium est pugnãtis. Prouerb. xxiij. a. Cum dispositione initur bellum. Josue. viij. legitur/q̃ iosue cepit per insidias regẽ hai: ꝛ suspendit illũ in ligno gemino: id est in cruce facta de duobus lignis. Ita fuit q̃ iosue ibi simulauit fugã: et illi de hai securi sunt: et sic capti fuerunt. Hai interpretat vita vallium: ꝛ significat peccatũ: q̃ ꝗ est humilis ꝛ sordida vita. Dominus simulat fugam alicui peccatori: dum est in ꝓsperitate: ꝛ exponit eum tribulationibus ꝛ aduersitatibus: tunc videtur dñs fugere ab eo: Ille autem insequit orando/cõsilium querendo a bonis: et tunc capit/ꝛ ad penitentiã inclinat/ꝛ suspendit in ligno gemino: id est pena de cõmissis et omissis. Sextum studium est sophistice disputãtis: Conclusit enim diabolo. Proposuit: Ego sum homo: diabolus intulit: non ergo deus. Sic quidam p̃sumentes de sua scientia ex ꝓpositionib' dei falsas inferunt cõclusiones. Propositiones dei/sunt facta eius: ex quibus multi volunt cõcludere/ꝛ vaticinari futura. Sed tandẽ videntes contrariũ accidere: inscitiam ꝛ stultriciam suam recognoscunt. Et ita cõcludit eis dominus: et quasi victos ad penitentiã reducit. Job v. c. Qui apprehendit sapientes in astutia eorum. Septimũ studiũ est custodis/ ne capiat ciuitas vel castrũ: vel ne fures asportẽt racemos. Esaie. v. a. Vinea facta est dilecto meo in cornu filio olei: ꝛ sepiuit illaz. Et Esa. lxij. b. Super muros tuos hierusalẽ cõstitui custodes. s. angelos ꝛ p̃latos. Ista septẽ studia debem' ãnũciare. Primũ ẽ pictoris/vt formet. Secũdũ venatoris/vt siluestres homies cõuertat. Tertiũ piscatoris/vt submersos in luto peti extrahat. Quartũ aucupis/vt leues ꝛ icõstãtes laqueis penitẽtie illaq̃et. Quintũ pugnãtis/ vt diabolũ deuicat. Sextũ sophistice opponẽtis/vt illi cõcludat. Septimũ custodis/ne q̃ ꝗ amittat. Sed posset q̃s dicere: quõ ãnũciabim'/ q̃tidie mortificãt q̃ annũciãt. Rndet: Secure annũciate: et nolite timere eos qui corpus occidũt: Matth. x. d. k Quoniã ipse rẽq̃rẽs sanguinẽ eorũ. i. vindictã ꝓ effusiõe sanguis eorũ q̃ annũciãt: l Recordat' est/ipsorũ occisorũ

Al. †mirabilia
Al. †memorat'

Ps. 21.

Ps. 80.

Ps. 90.

Ps. 118.

Multa studia domini

Gen. 1. a.

1. Cor. 13. d.

est/ ipsor occisorum vindicãdo sanguinẽ/ ⁊ eos glorificando.
Dominus tripliciter modis requirit sanguinẽ
Nota q̃ tribus modis requirit dñs sãguinem. Ab homicida requirit sanguinẽ: id est vindictam pro sanguine. Unde Geñ. iiij.b. Vox sanguis fratris tui clamat ad me de ⁊ra. Requirit etiã a p̃ncipib⁹/ q̃ nõ tuent eos: q̃ posse, phibere ⁊ nõ, phibere malũ/ cõsentire ẽ. Requirit etiã sãguinẽ aiãr a g̃latis. i. pctã: cuz ex eor negligẽtia peãt sl̃ diti. Uñ apl's Act. xx. f. Mũd⁹ ego sũ a sanguine omniũ. Ezech. xij.e. Si dicẽte me ad impiũ: morte morier/ nõ annũciaueris ei: ipse impi⁹ i iniq̃tate sua morietur: sãguinẽ aũt ei⁹ de manu tua requrã. Et p B q̃d dicit: Requirẽs: notat iteratio: q̃si in p̃seti q̃rit: et i futuro iterũ requret. Et q̃m ita requirẽs sãguinẽ: recordat⁹ ẽ: patet q̃ a

a nõ est oblit⁹ clamorẽ paupũ.
b Miserere mei dõmine: vide
c humilitatẽ meã de inimicis
d meis. Qui exaltas me de por
e tis mortis: vt annũciem tõm
f nes laudationes tuas in por
g tis filie sion. Exultabo in sa
h lutari tuo: infixe sunt gentes
i in interitu quem fecerũt. In
k laqueo isto q̃uem abscõde
l runt: comprehensus est pes
m eorum. Cognoscet dñs iudi
n cia faciẽs: in op̃ibus manuũ
o suar cõprehẽsus ẽ peccator.

Al. transuersas laudes

Al. transp salutare tuum

Ps. 21.

Mõ est oblit⁹ clamorẽ pauperũ. Ps. Qm̃ nõ sprezuit neq̃ desperit deprcationẽ pauperis. Eccli. xxxv. c. Mõ accipiet dñs p̃sonã i paupẽ: ⁊ deprcationẽ lesi exaudiet: nõ despiciet preces pupilli. Et q̃s sit clamor subiũgit: b Miserere ⁊c. Et notanꝫ b q̃ttuor. Primo captat beniuolentiã ꝓpter ꝓpriã naturã: q̃ creatura dei est/ cum dicit: Miserere mei. s. qui sum tua creatura. Et bñ notat per mei: q̃d est ꝓnomen significãs mere substantiã. Substãtia aũt omnis a deo est. Sap. xi. d. Diligis oia q̃ sũt ⁊ nihil odisti eor q̃ fecisti. Item captat beniuolentiã a dñatione dei/ cum subiungit: c Dñe: qui potes ⁊ debes seruis misereri. Sap. xi. d. Misereris omniũ: q̃ oia potes. Tertio ꝓpter ꝓpriã humilitatẽ/ cum dicit: d Vide humilitatẽ meã. Eccli. xxxv. d. Oratio humiliãtis se nubes penetrabit: ⁊ donec appropinquet nõ cõsolabit: ⁊ nõ discedet donec altissimus aspiciat: et domin⁹ nõ elongabit. Quarto ꝓpter crudelitatem inimicor: ibi: e De inimicis meis. Threñ. i. d. Uide dñe afflictionẽ meã: qm̃ erectus est inimic⁹. Exo. iij. b. Uidi afflictionẽ populi mei in egypto: ⁊ clamorẽ ei⁹ audiui ꝓ duriciã eorũ q̃ p̃sunt op̃ib⁹. Uide inq̃ hũilitatẽ meã/ supple estimabilem: de inimicis meis: q̃ dicit Glo. de superbia inimici estimat hũilitas patiẽtis. Uide inq̃ tu/ cui⁹ aspectus auxiliũ est. Et hoc est: f Qui exaltas me de portis mortis. Que plures sunt:

Per q̃s igredit mors. s. q̃nq̃ sensus. Hiere. ix. f. Ascẽdit mors p fenestras vestras: ingressa est domos vestras. Unde monet Esa. xxv. d. Uade populeme⁹: intra cubicula tua: claude ostia tua sup te. De his portis exaltat homo/ spiritualia sectando.

Ps. 106.

Per q̃s itur ad mortẽ/ pctã mortalia. Ps. Appropinquerũt vsq̃ ad portas mortis. Uñ orat ecclesia: A porta inferi ⁊c. Et de istis exaltat homo p pctã abominationẽ. Illi enim qui ñ abominant peccatũ: nõ exaltant/ sed deijciunt in peccatũ.

Alię

Que ducũt ad mortẽ. s. diaboli ⁊ ministri eorũ: De q̃b⁹ Matth. xvj. c. Et portę iferi nõ p̃ualebũt aduers⁹ eam. Ps. Portas ęreas ⁊ vectes ferreos cõfregit. De his portis exaltat hõ tẽptatiõib⁹ viriliter resistẽdo. Jaco. iiij. b. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis.

Ps. 106.

Que tegũt mortẽ. s. hypocritę. Uñ Job. xij. a. Portas vult⁹ eius quis aperiet? Sicut enim ostiũ quãdoq̃ claudit ne ea q̃ sunt in domo videant: Sic vultus hypocritę claudit/ ne spurcitia ꝓscientię eius videat: q̃ si aperiret ostiũ ei⁹/ multa enormia viderẽt. Ezech. viij. d. Fili hois fode parietẽ: ⁊ cũ pfodisset: apparuit mihi ostiũ vnũ: ⁊ dixit ad me: ingredere et vide abominationes pessimas quas isti faciunt hic. Eph. v. c. Que enim in occulto fiũt ab ipsis/ turpe est dicere. De his portis exaltat hõ/ bona sinceriter opãdo. De his q̃ exaltat dñs: ⁊ ad q̃d/ subdit: g Ut annũciẽ: p̃dicãdo. Pri⁹ enim oportet ab eis exaltari ⁊ obseruari q̃ p̃dicet hõ. Uñ Greg⁹. Qui carnalib⁹ actib⁹ incubat/ vitã alior instituere volens/ necesse ẽ vt erubescat. Et alibi idẽ. Sordes tergere nõ valet man⁹ q̃ lutũ tenet. h Oes laudationes tuas. i. oia opa laudabilia: Ut vt oes meę ãnũciationes sint laudes tuę. Et B: i In portis filię sion: ego. s. existens: ⁊ existentib⁹ i illis: Annũciẽ ⁊c. Filia sion/ ẽ eccl'ia triũphãs. Portę ei⁹ mlt̃ę sũt. Porta enim ẽ beata ꝗgo: d q̃ Ezech. xliij. a. Porta B clausa erit ⁊ nõ aperiet: et vir nõ trãsiet p eã: q̃ dñs de⁹ isr'l ingress⁹ ẽ p eã. Hęc est/ de qua cantamus in hymno: Felix cęli porta. In hac stare debemus p iugem meditationem/ et iuge seruitium. Item porta/ est ecclesia militans. Geñ. xxviij. d. Non est hic aliud nisi domus dei et porta cęli.

Porte celi multe sũt

Al. corruptiõe quam

Al. tmuscipula ista quã occultauerũt

In ista stare debemus per cõcordiam ⁊ vnitatẽ. Item portę sunt angeli. Uñ Ps. Eleuami portę ęternales. In his stare debem⁹ p sanctitat̃ eor imitationẽ. Item portę/ sũt dies iudicij. Prouer. vlti. d. Laudet eã in portis opa sua. In istis stare debem⁹ p diei iudicij frequẽtẽ recordationẽ/ ⁊ ꝓpię cõscię diijudicationẽ. i. Cor̃. xi. g. Si nosmetipsos diijudicarem⁹/ nõ vtiq̃ iudicaremur. Prouer. xx. b. Rex q̃ sedet i solio iudicij/ dissipat omne malũ intuitu suo. Item portę sũt virtutes. Prouerb. vlti. c. Nobilis i portis vir ei⁹. Exo. xxxij. f. Ite ⁊ redite de porta vsq̃ ad portã. i. de virtute in virtutẽ. Ps. Ibũt de virtute i virtutẽ. In istis stare debem⁹ p bonor operũ executionẽ. Item portę sk̃ g̃latı. Esa. lx. d. Occupabit sal⁹ muros tuos: ⁊ portas tuas laudatio. Et Esa. liij. c. Ponã portas tuas i lapides sculptos. Mõ enim debẽt solũ pingi p sciẽtiã: sz ⁊ sculpi p exẽplũ bonę vitę: vt dicãt cũ apl'o Gal'. vlti. d. Stigmata dñi iesu i corpe meo porto. In istis stare ⁊ eis assistere debem⁹/ eis debitã reuerẽtiã ⁊ obediẽtiã exhibẽdo. Item portę sk̃ sacramẽta eccl'ię. s. baptism⁹/ pęnitẽtia ⁊c. Ps. Introite portas ei⁹ i ꝓfessiõe. In his debem⁹ existere ea credẽdo ⁊ hũilit̃ suscipiẽdo/ ⁊ debite reuerẽdo. Et q̃ ita exaltas me: k Exultabo in salutari tuo. i. i christo: q̃ ẽ salutare tuũ ⁊ nr̃m. Tuũ: q̃ a te missus ẽ: nr̃m: q̃ ad nos missus ẽ. Ego exultabo: sz gẽtes nõ: Quia l Infixę sũt gẽtes. i. gẽtilit̃ viuẽtes. m In iteritu quẽ fecerũt. i. i pctõ q̃d fecerũt sibi ad iteritũ. Pri⁹ determiauit de bonis q̃ fiũt iustis i p̃senti: hic subiũgit d pęna reproborũ i p̃nti. Prima pęna ẽ obduratio. Uñ dicit: Infixę sũt/ p obdurationẽ ⁊ obstinationẽ. Ps. Infix⁹ sum i limo ꝓfũdi. Soph. j. c. Visitabo sup viros defixos i fęcib⁹ suis. Secũda pęna ẽ illaq̃atio i pctõ. Uñ dicit: n In laq̃o isto: notato. s. ꝓsuetudinario. i. i fraudulẽto ꝓsilio q̃d fecerũt ad capiẽdũ alios. Job. xviij. b. Precipitabit eũ ꝓsiliũ suũ: Immisit enim i retę pedes suos. o Que abscõderũt. i. sub q̃dã p̃textu iusticię abscõdere voluerũt. Osee. xiij. c. Colligata est iniq̃tas ephraim: abscõditũ ẽ pctũ ei⁹. p Cõprehẽsus ẽ pes eor. i. mal⁹ affect⁹ eor. Pes aĩę est amor: q̃ si prau⁹ est dicit cupiditas/ q̃ inclinat ad terrena: vel libido/ q̃ inclinat ad carnalia: Si rect⁹ ẽ/ dr̃ charitas: et tũc erigit ad ęterna. Isti abscõderũt laqueũ: sed frustra: Qm̃ q Cognoscet dñs/ hic in p̃senti a sãctis. Et sic cognito dño/ laqueũ fugiẽt ⁊ euadẽt. Prouerb. j. b. Frustra iacit retę ante oculos pennator. Ibi Glo. Facile euadit laq̃os i ęris q̃ sp hz oc'los i cęlis. r Iudicia faciẽs: occ'ta. Occ'to enim dei iudicio cõprehẽdũt illi in laqueis q̃s abscõdũt: ⁊ iusti euadũt. Uel de futuro legit̃/ sic: Ita ifixę sũt gẽtes/ nec deũ volũt cogscere mõ: sz ipe cogscet esse dñs/ iudicia faciens in die iudicij: vel in die mortis: vel in die tribulatiõis. In his enim trib⁹ facit vt faciet dñs iudicia/ ⁊ oñdet se esse dñm. Et q̃d iudicabit dñs/ subdit: s In op̃ibus manuũ suar ⁊c. q̃ sic dicit apl's. ij. Cor̃. v. b. Oes nos manifestari oportet añ tribunal christi/ vt recipiat vnus/ q̃sq̃ ꝓpria corpis ꝓut gessit/ siue bonũ siue malũ. Et boni recipiẽt bona: mali vero mala. Et hoc est: t Cõprehẽsus est pctõr: in op̃ib⁹ manuũ suar. Hiero⁹. Unusq̃sq̃ peccãs secũ portat funes/ vicula/ tormẽta/ vñ sustinet mala. Prouerb. v. d. Iniq̃tates suę capiũt impiũ ⁊ funib⁹ pctõr suor ꝓstrigit.

Ps. 25.

Ps. 85.

Ps. 99.

Ps. 68.

a Cõuertant pctõres i infernũ. Tertia pars. Cõtinuatio. Scõm q̃ p̃cedẽs legit de p̃senti: Cogscet dñs i p̃seti a bonis: q̃ iudicia eiꝰ patiẽter sustinet: sz pctõres q̃ dant i reprobũ sensũ/cõuertent in infernũ. i. in mortiferã delectationẽ. Vel de pena futura legit. Dirit sup̃: In opibꝰ manuũ suaꝝ cõphẽsus est pctõr: Sz qꝛ stipẽdia pcti mors: Ergo Cõuertãt pctõres i infernũ. Ad litterã et p̃dicit B/nõ optat: nec dicit peccãtes/sed pctõres. s. fm habitũ.

a Cõuertant peccatores in infernũ: omnes gẽtes quę obliuiscunt deũ. Qm̃ non i finẽ

b obliuio erit paupis: patiẽtia paupũ non pibit i finẽ. Exurge dñe/nõ pualeat hõmo:

Per B q̃ dicit: Cõuertant: innuit cõuersionẽ fm corpus et aiaz. Et q̃ sũt illi pctõres ostẽdit/subdẽs: b Omẽs gentes q̃ obliuiscũt deũ/summã sapiẽtiã. Huũc obliuiscit omis qui mortaliꝯ peccat. Gregꝰ. Quẽ rapit iniqtas/infernꝰ absorbet. Sz hęc obliuio nõ cadit in virũ sãctũ. Hiere. ij. f. Mũqd obliuiscit ꝓgo ornamẽti sui: ꝛ sponsa fascię pectoralis suę: ppl's ꝓ meus oblitꝰ est mei: Hęc virgo/est anima incorrupta: cuius ornamentũ est summa pulchritudo. Similit sponsa est anima deo cõiuncta: Fascia pectoralis/sũma sapiẽtia: cuiꝰ non obliuiscit hęc sponsa. c Qm̃ nõ in finẽ obliuio erit pauperis. Cõtinuatio. Supra dirit: Nõ est oblitꝰ clamorẽ pauperũ: Et vere: Qm̃ nõ in finẽ ꝛc. Vel sic: Ita obliuiscunt deũ: sed deus obliuiscet eorũ: licz hic magni nomis sint: paupũ vero q̃ hic nullꝰ nomis sũt/nõ obliuiscet: qꝛ eorũ nomia scripta sũt in cęlis. Et B est: Qm̃ nõ i finẽ obliuio erit paupis. Tertio mõ ꝛ melꝰ cõtinuari põt sic: Cõuertant peccatores i infernũ. Quare: Qm̃ nõ i finẽ ꝛc. q. d. iõ punient: qꝛ oppresserũt hic paupes: quoꝝ nõ in finem erit obliuio apud deum. Est autẽ multiplex paupertas: Videlicet necessitatis. Matth. xxvj. a. Pauperes semper habebitis vobiscũ. Item simulatiõis: vt faciunt trutanni: qui exterminãt facies suas vt videantur hominibus ꝓpter penuriam ieiunantes: Matth. vj. b. Hęc est hypocrisis eorum. Item cupiditatis: sicut sunt diuites. Seneca. Non qui parum habet/pauper est: sed qui plus cupit. Prouerb. xiij. a. Est quasi diues cum nihil habeat. Apocl. iij. d. Tu dicis: quia diues sum et nullius egeo: et nescis quia tu miser et miserabilis et pauper et nudus. Hieronym. Auaro deest tam quod habet q̃ quod nõ habet. Item tolerantię: sicut in stultis egentibus/ qui dolent et grauantur de sua paupertate. De hac Ps. Simul in vnum diues et pauper. Et pbus: Paupertas est odibile bonũ. Item est paupertas eternę calamitatis. Eccli. xviij. d. Memento necessitatem paupertatis in die diuitiaꝝ. s. illam quã patient mali in inferno. Necessitatẽ vocat: qꝛ nõ poterit subleuari. Item paupertas volũtatis. Matth. v. a. Beati paupes spiritu. Et hęc ẽ duplex: paupertas spiritꝰ/ꝛ paupertas rerũ. Paupertas spiritꝰ/hęc est humilitas. Paupertas rerũ est duplex: Abiectiõis/ꝛ subiectionis. Abiectiõis/vt homo nudus/christũ nudũ sequat: De q̃ Hieroꝰ. Victꝰ austerior/cultꝰ abiectior: et cętera christianę religionis instituta/nõ faciũt verũ christianũ: Huũc scito verum christianũ: qui nec habet nec cõcupiscit. Paupertatẽ subiectionis habẽt illi: qui nõ amãt diuitias quas habẽt: sed bñ dispẽsant: De qua Poeta: Et mihi res nõ me rebus supponere conor. j. Corinth. vij. f. Qui vtunt h̃ mũdo tanq̃ nõ vtant. Eiꝰ ergo qui pauper est: altero istorum duoꝝ modoꝝ: quę vtraq̃ paupertas est spiritus: non erit obliuio in finẽ vel in fine: licz mõ videat dominꝰ obliuisci eos. Et possimus assignare sex causas quare amplectẽda ꝛ diligenda est ista paupertas spiritꝰ. Prima ẽ: qꝛ facit hęredẽ regni cęloꝝ. Matth. v. a. Beati paupes spũ qm̃ ipsoꝝ est regnũ cęloꝝ. Et dicit/est: nõ/ erit: vnde notatur habitudo in p̃senti. Secunda causa est: qꝛ dat certã expientiã de amicis. Seneca: Propter hoc vnũ amãda est paupertas: qꝛ vultus sodaliũ ambiguos. i. qui ꝓus erant ambigui/ostendit. Et Greg̃ꝰ. Cũ q̃s i ꝓsperitate diligit/incertũ ẽ an ꝓsona/an ꝓsperitas diligat. Prouerb. xix. a. Diuitię addũt amicos plurimos: a paupere aũt et hi quos habuit separãt. Seneca. Vel muscę sequũt/cadauera lupi/prędã sequit turba hęc nõ hominẽ. Unde dicit Eccli. xx. b. Fatuo nõ erit amicus: ꝛ non erit gratia in bonis illius: qui eũ ędunt panẽ illꝰ/falsę linguę sunt. Tertia est: qꝛ ille in quo erant omis thesauri sapientię et scientię absconditi: vt habet Col. ij. a. hanc sibi elegit. Vñ ij. Corinth. viij. b. Scitis grãm dñi nostri iesu christi: quoniã egenus ꝓpter vos factus est/cũ esset diues: vt illius inopia vos diuites essetis. Ideo dicit apostolus Heb. xij. a. Deponentes omne pondus. s. diuitiarũ et circũstans nos peccatũ: curramus p patientiã ad ꝓpositũ nobis certamẽ/aspiciẽtes in auctorẽ fidei ꝛ cõsũmatorẽ iesum/q̃ ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucẽ cõfusiõe cõtempta. Et ibi dicit Aug̃ꝰ: Omnia bona terrena contemptit: vt ea esse cõtemnenda monstraret: omnia mala terrena quę sustinere p̃cipiebat sustinuit: vt in istis non quereret fęlicitas: nec in illis timerek infęlicitas. Quarta causa est: quia amotis curis et sollicitudinibus temporaliũ/ anima liberius intendit deo. Unde Gregorꝰ. Cor humanũ opibus ꝛ libertate dissoluit: paupertatibus ꝛ erumnis ad seipsum intus colligit. Et Matth. xiij. c. Sollicitudo sęculi ꝛ fallacia diuitiarum suffocant verbum/et sine fructu efficitur. Ibi dicit Beda: Diuitię transgulant guttur mentis: nec bonum desideriũ in cor intrare sinunt. Eccs. v. c. Saturitas diuitis non sinit eum dormire/somno cõtemplationis. Quinta causa est: quia pauperũ est dominus sollicitus. Ps. Ego autem mendicus sum ꝛ pauper: ꝛ dominus sollicitus est mei. Sicut mater quę habet duos pueros/ sollicita est de infirmo: sic est dominus de pauperibꝰ: quia hic nõ habent cõsolationẽ. Matth. v. a. Beati qui lugent: qm̃ ipsi cõsolabunt. Ecõtrario: Uę vobis diuitibus qui habetis cõsolationem vestrã: Lucꝰ. vj. d. Esa. lxvj. a. Ad quem respiciã nisi ad pauperculũ. Ps. Oculi eiꝰ in pauperẽ respiciunt. Sexta causa est: quia reuocat deũ ad memoriã. Ps. Edent pauperes ꝛ saturabunt: et laudabunt dominũ. Per contrariũ Osee. xiij. b. Adimpleti sũt ꝛ saturati sunt: ꝛ eleuauerũt cor suum/ꝛ obliti sunt mei. d Patientia pauperũ ꝛc. Non dicit/pauptas/vel fides/vel huiusmodi: quia patientia pauperis maxime digna est remuneratione: eo q̃ raro inuenit/et cum difficultate seruat patiẽtia in paupere. Et illam maxime respicit dominus: quia spirituũ ponderator est dominus: Prouerb. xvj. a. Nec quid: sed ex quãto detur attendit. Prouerb. xvj. d. Melior est patiẽs viro forti. e Non peribit in finem: id est in ęternũ. Vel in finem dicit p simile: Cũ eũ dr̃ alicui petẽti/expecta vsq̃ in finẽ: signũ est q̃ reseruet ei aliq̃d magnũ. Sicut dicẽ elemosynarius/quãdo vult aliquibꝰ pauperibus melius prouidere in elemosyna q̃ alijs: p̃terit illos et dicit: expectate vsq̃ i finem. Similit facit dominꝰ/modo p̃terit pauperes: et dat diuitibus diuitias tẽporales: sed pauperibꝰ reseruat spiritualles. Et si patiẽter expectent/melius renumerabunt q̃ isti diuites: Quia sicut dicit Prouerb. xx. c. Hęreditas ad quam festinat in principio/in nouissimo benedictiõe carebit. Sicut patuit in diuite/Lucꝰ. xvj. g. Fili recordare: qꝛ recepisti bona in vita tua: et laçarus similiter mala: Nunc autẽ hic consolatur: tu ꝓo cruciãris. Propter hoc monet Esa. xxviij. d. Qui crediderit non festinet. s. accipere hic tẽporalia: sed expectet vsq̃ in finẽ: Quia vt dicit Esaię. lxiij. b. Oculus nõ vidit deꝰ absq̃ te/q̃ ꝓparasti/nõ festinãtibꝰ ad tẽporalia ista: sz expectãtibꝰ nõ tẽporalia/sz te/q̃ eris oĩa ĩ oĩbus. f Exurge domine. Loquenti de fine sęculi/incidente in memoriã aduentu antichristi/ quasi territus exclamat: optans futurum iudiciũ. Cõtinuatio. Nõ peribit patientia pauperũ: ꝛ vt nõ pereat: Exurge domine. s. venire ad iudicium. Et non est cõtra illud Amos. v. f. Uę desiderantibus diem domini: quia hic petit ex compassione: Uę autem desiderantibus ex presumptione et superbia: Et sic in aduentu tuo fiat: vt g Non confortetur: super bonos/ h Homo: purus/non deus: id est antichristus quasi humum sapiens. Hoc dicit ad confusionem ipsius antichristi: qui mentiet se esse deũ.

Multiplex paupertas

Ps. 48.

Amplectẽda ẽ pauptas ꝓpĩ sex causas

Ps. 39.

Ps. 10.

Ps. 21.

Ps. 21.

Al. ꝓperiet in eternum

Al. ꝓualeat

ij.Thessal.ij.a. Qui aduersat et extollitur supra omne quod dicit aut qd colit deus: ita vt in templo dei sedeat/ostendens se tanqꝫ ipse sit deus. Non confortet.i. nō cōtinuet suam fortitudinē: Parū em̃ durabit. Matth.xxiiij.b. Nisi abbreuiati fuissent dies: non salua fieret omis caro: sed ꝓpter electos breuiabunt dies illi.

Mō durabit em̃ nisi p tres ānos et dimidiū. Danie.vij.c. Usq; finis horū mirabiliū: Et rursum ē: Per tps et tempora ⁊ dimidiū tpis. Sz interim añ ꝫ exurgas: a Iudicent.i.puniat ab eo. Al/ Iudicent.i.iusto iudicio in peccatū precipitent ab eo: b

a iudicent gentes in cōspectu tuo. Cōstitue domine legislatorē super eos: vt sciant gentes quōnia homines sunt. Vt quid dñe recessisti lōge: despicis i opportunitatib⁹ in tribulatione. Dum supbit impi⁹ incēdit pauꝑ: cōprehendūt

o in cōsilijs quibus cogitāt. p Qm̃ laudat peccator in desiderijs aie sue: et iniqu⁹ benedicit. Exacerbauit dominū peccator: secūdm̃ multitudinē ire sue nō quēret. Nō est deus i ꝓspectu ei⁹: inquinate sunt vie illi⁹ in omni tēpore.

Al. †cogitationibus

Al. †dissessisti Al. †tribulationibus

ficiet spiritu oris sui. Dum iniquā superbit impius incenditur/pauꝑ spiritu: id est purgatur. Vel/ incenditur: amore dei: sicut pugil inflammat dum pugnat. Sed ipse et complices eius: n Cōprehēdunt: q̃si qbusdam vinculis. o In cōsilijs.i.p cōsilia quib⁹ cogitāt.s. cōprehēdere sanctos. Et ita ꝓprio gladio interficiuntur: sicut golias.i. Regl. xvij.g. p Quoniā laudat. Cōtinuatio. Supra dixit q supbit impius: hic ostendit quare supbiat: et assignat quinqꝫ causas. Prima ē adulatio: de qua dicit: Qm̃ laudat ꝛc. Et nota q triplex ē adulatio. Prima est: q̃ndo bonū qd habet aliqs ab alio/supra id qd est extollit. Alia est: quādo bonū q non habet/ei attribuit. Tertia est: quādo malū quod facit fouet/ ⁊ dicit esse bonū: et hęc est deterior. Et de hac dicit: Qm̃ laudat peccator.i.antichristus: qui antonomatice dicit peccator: vel etiam quilibet de cōplicibus suis. Et nota/q licz in opere peccare maius sit q̃ volūtas: tamē maius peccatū est laudare hominē in volūtate peccandi q̃ in ipso facto. Et ideo aggrauando dicit: q In desiderijs animę sue. Desideriū antichristi erit/ vt credat esse deus. De hac adulatione Prouerb.j.b. Si te lactauerint peccatores/ne acquiescas eis. r Et iniquus: id est antichrist⁹ dicit peccator i deū: iniqu⁹ in primū. In deū peccabit desiderio: in primū facto. s Benedicit/ quasi deus.i.laudat a palponib⁹ male faciēdo: vt dicant illud poeticū: Exeat aulā qui vult esse pius. De talibus.s.adulāribus: ⁊ cui adulat/dicit: Ezech.xiij.b. Ipse ędificabat parietē: ipsi aūt liniebant luto absq; paleis. Qui ędificat parietē/ponit lapidē super lapidē: ita peccator/peccatū sup peccatū. Et adulatores liniūt luto.i. faciunt exterius apparere bonū: sed hoc sine paleis.i. sine aliqua veritate. Sicut em̃ paleę mixtę luto faciunt tenax tempamentū/quo paries linitus firmiter stat: Sic veritas rei cum apparentia exteriorū/ stabilem facit rem apud deū ⁊ homines. Sed nō sic in istis: q nō subest ꝟitas. Esa.iij.c. Popule meus qui te beatū dicūt: ipsi te decipiūt. Faciūt enim sicut ioab: qui amasam occidit/duz mentū eius quasi osculaturus eum teneret.ij. Regū.xx.c. Et abner sibi occurrentem loquens ei in dolo.ij. Regum.iij.e. Et per hoc t Exacerbauit dominū: id est ad iracūdiam ꝓuocauit: v Peccator: id est antichrist⁹: ⁊ quilibet fautor ei⁹. Simile de herode: Act.xij.g. qui sibi vsurpauit diuinitatem/ et interfect⁹ est/ꝑcutiēte eū angelo dñi. Et adeo exacerbauit/q x Secōm multitudinē ire sue.s.dei: y Nō quēret/ eū de⁹.i.nō puniet eū in p̄senti corrigēdo/⁊ ad gratiā vocādo: Hoc est querere dei. Luc.xix.b. Venit filius hominis querere ⁊ saluū facere qd pierat. Et hęc est secūda causa q̃re supbit s.quia nō corripit. Unde Eccē.viij.b. Quia nō profert cito cōtra malos sentētia: absq; vllo timore filij hominū ꝓpetrāt mala. Tertia causa est: q nō attendit bonitatē dei/et gaudia cęlestia. Unde subdit: z Nō est de⁹ in cōspectu eius: vt ipsū ⁊ bona sua oculo fidei vel intellectus respiciat: ⁊ oculo affectus vel charitatis appetat. Osee.v.a. Viuemus in cōspectu eius. Quia q̃ sic illū duob⁹ oculis respicit: spiritualiter viuit. Abacuk.ij.a. Justus ex fide viuit.s. formata per charitatē. Et hoc.s.q nō est deus in cōspectu ei⁹: patet ꝑ ꝗ qd sequit: Quia a Inquinate sūt vie illi⁹/ per peccatum. Et sicut dicit Sap.j.a. In maliuolam animā nō introibit sapiētia: nec habitabit in corpe subdito peccatis: Uię eius sūt cogitationes /opera ⁊ volūtates: b In omī tempore/ vitę sue. Vel respectu omniū tēporū: quia i nullo fuit tanta malicia/quāta in ipso erit. Vel/ In omni tempore.s.presenti/ꝑterito/⁊ futuro. Uñ de p̄senti/subdit: Auferūt ꝛc. De futuro: Dñabit. De p̄terito: Dixit em̃ ꝛc.

Al. †cogitationibus 86.dis.c. donare

Al. †q iniqua gerit

Al. †Irritauit

Quare supbiat impius

Al. †exquiret

Al. †tamināt

Adulatio triplex

Antichristus q̃re supbiat in deum.

Tribulatio vnius est multis de causis

Pš.15.

Pš.91.

Auferunt

a Auferunt iudicia tua ꝛc. Quarta causa quare supbus erit/est: qꝛ nō cōsiderabit pnā infernalē quē sibi ꝛ peccatoribus reseruat. Unde dicit: Auferunt iudicia tua: quib⁹ in psenti iudicas occulte: ꝛ in futuro iudicabis manifeste. b A facie eius. i. a mēte ꝛ memoria eius: Et sic nō timebit. Pro remouit fidez ab eo/q̄ est pncipiū virtutū: et charitatē/quē est pfectio ipsaꝝ: Et sic p cōsequens omnē virtutē amouit ab eo: ibi: Nō est deus in conspectu eius: Hic autē cū dicit: Auferunt ꝛc. remouet timorē qui est pncipiū donorū: ꝛ sic remouet ab eo virtutes ꝛ dona. Quinta causa ē dominiū ei⁹: de quo dicit: c Omniū inimicoꝝ suoꝝ dñabit: qꝛ psperabit in cūctis/ꝛ sol⁹ regnabit: De q̄ dominio Apocl. xiij. a. Uidi bestiā ascendentē de mari habentē capita septē ꝛ cornua decem. Hęc bestia est antichrist⁹. Septē capita q̄ habebat/sunt vniuersitas regū ꝛ pncipū quos subiectos habebit/ vel timore vl bello. Sed obijci pōt: Oēs electi erūt inimici antichristi: ergo dñabit eoꝝ: ꝛ sic null⁹ saluus erit. Sol. d Dñabit/ volūtate: sicut christ⁹ vult oñs saluos fieri. Uel Dñabit/corporū nō aiaꝝ. Job. ix. c. Terra data est ī manus impij. e Dixit eñ. Cōtinuatio: Quasi q̄s quęreret: q̄liter veniet ad tātā potestatē: Ecce: quia Dixit in corde suo. i. cogitabit: nō dixit ore: qꝛ verba dulcia dicet ad alliciēdos homīes. Et q̄d dixit: f Non moueboꝛ a generatiōe in generationē sine malo. i. dominiū meū nō extendet de gente ad aliā gentē/nisi mltis mala inferā. Uel aliter: Nō moueboꝛ a generatiōe in generationē sine malo. i. fama mea celebris nō trāsibit ad posteros sine malis artib⁹: Sicut legit/q̄ q̄dā romā incedit: ꝛ duct⁹ est ad augustū cęsarē: Qui quęsiuit ab eo/cur hoc fecisset: Et respōdit: vt fama eius sic trāsiret ad posteros. Legit etiā q̄ quidā in germania fact⁹ est hęreticus/ vt insignis et famosus haberet. Uel sic: Nō moueboꝛ a generatiōe: mortali. g In generationē: immortalē. h Sine malo. i. sine malis artib⁹. Putabit eñ se p malas artes ventuꝝ de ęra in ęclū cū corpore: sicut attemptauit simon magus. Uel sic: Non moueboꝛ a generatiōe in generationē. i. semp viuā ꝛ regnabo. Et addit ꝓpha: Sine malo. q. d. viues quidem: sed nō sine malo: qꝛ viues in morte ęterna. Nec mirū si ita dicet: quia malicia plenus erit. Cui⁹ maliciā psequit/dicens: i Cui⁹ maledictiōe ꝛc. q. d. ex supbia: de qua p̄dictū est/ faciet hęc mala quę sequunt. Primo blasphemia. Unde dicit: Cui⁹ os maledictione. i. blasphemijs: k Plenū est. Dañ. xj. f. Aduersus deum deorū loquet magnifica: et deum patrū suoꝝ nō reputabit. Et Apocl. xiij. b. Datū est ei os loquēs magna ꝛ blasphemias. Secūdo cōminabit bonis. Unde dicit: l Et amaritudine. i. amara cōminatiōe. Et incautos decipiet: Unde sequit: m Et dolo. i. ꝓbis dolosis ꝛ pmissis. Et vt hęc faciat/multū laborabit: Unde sequit: n Sub lingua ei⁹ laboꝛ/q̄si subdit⁹. i. vt q̄d dicet ꝛ cōminabit ꝛ pmittet/executiōi mādet: laborē magnū sustinebit. Hiere. ix. b. Docuerūt linguā suā loq̄ mēdaciū: vt inique agerēt laborauerūt Greg⁹. Dū fallacia suū cor tueri cogit: duro labore fatigat. Et qꝛ nō sp poterit facere ad libitū suū/dolebit: Unde addit: Et doloꝛ. Itē p b q̄d dicit: sub lingua/ꝛ nō dicit in lingua: innuit q̄ b occultū erit. Job. xx. b. Cū dulce fuerit in ore eius malū: abscondet illud sub lingua sua. Greg⁹. In lingua ꝛ nō sub lingua malū eēt/si loquēs maliciā apiret. Ideo dicit: Sub lingua eius laboꝛ ꝛ doloꝛ. Laboꝛ ex pte corpis: doloꝛ ex pte aiē. Et merito: qꝛ laboꝛ pmissus fuit adę: cui dictū est Gen. iij. c. In laborib⁹ comedes. Et doloꝛ fuit pmissus euę: Cui ibidē dictū est: In doloꝛe paries. Prouerb. xvj. d. Uir iniquus lactat amicū suū/ꝛ ducit p viā nō bonā: qui attonitis oculis cogitat praua: mordēs labia sua/perficiet malū. Prouer. xxvj. d. Labijs suis intelligit inimic⁹: cū corde tractauerit dolos: q̄n ꝛc. Et sequit quō laborabit ad pdendos bonos. o Sedet: morā faciens. p In insidijs: sicut latro. q Cum diuitib⁹: quos ipse dicabit/vt cupidos diuitiaꝝ ad se cōuertat. Nō dicit q̄ sedeat cū paupibus: qꝛ sicut nulla pticipatio iusticiē ad iniqtatē. ij. Corinth. vj. c. Ita nulla ē pticipatio paupis ad diuitem. Eccli. xiij. a. Quid cōmunicabit cacabus ad ollā: Et b faciet r In occult. Hypocrita enim erit: nec se īsidiatorē dicet: sed port⁹ saluatorē se esse simulabit. Et hoc fine faciet ista: s Ut interficiat innocētē: faciēdo eū nocentē. Christ⁹ ecōtrario vt viuificet. Job. iij. b. Nō eñ misit de⁹ filiū suū in mūdū vt iudicet mūdū: sed vt saluet mūdus p ipsū. t Oculi ei⁹. Cōtinuatio. Licz sit pessim⁹: vt p̄dictū est: tamē volet assimilari christo q̄ respicit paupes. Esaię vlt. a. Ad quem respiciā nisi ad pauperculum ꝛc. Et ideo dicit: Oculi ei⁹. i. antichristi: v In pauperē respiciūt: q̄st miserēdo ꝛ cōpatiēdo: ita faciūt hypocritę. Sed licz simulet misericordiā: nihilomin⁹ tñ ꝛ crudelis ꝛ nequā erit. Unde addit: x Insidiat in abscōdito: vt q̄ocūq̄ noceat: qꝛ sicut dr Esa. x. b. Ad cōterēdū erit cor ei⁹: ꝛ ad internitionē gentiū nō paucaꝝ. Et modū nocēdi sbiūgit: y Quasi leo ī spelūca sua. i. vult nocere p violētiā/ꝛ p fraudē. Quasi leo: q̄tū ad violētiā. Thren. iij. b. Urs⁹ insidiās fact⁹ ē mihi: leo ī abscōdito. Ibi Glo. Ois duab⁹ bestijs/oīs seuitia diaboli mōstrat. In spelūca sua: q̄tū ad fraudulētiā: qꝛ antichrist⁹ tres pscutiōes q̄ diuersis tpib⁹ fuerūt ī ecclesia. s. stragē martyꝝ/cōflictū hęreticoꝝ/seductionē falsoꝝ fratrū/ꝓfabit ī vnā pscutionē. Et tō maioꝛ erit illa tribulatio oīb⁹ alijs. Matth. xxiiij. b. Erit tūc tribulatio magna/q̄lis nūq̄ fuit ab initio mūdi vsq̄ modo/neq̄ fiet. Unde Amos. v. f. Quō si fugiat vir a facie leonis/ꝛ occurrat ei vrsus/ꝛ ingrediat domū/et īnitat manu sup parietē/ꝛ mordeat eū coluber. Per leonē/q̄ ferox ē et sup⁹: significat tyrānica pscutio. Per vrsū/qui infirm⁹ est capite ꝛ durissima pelle tegit: significant hęretici/ qui infirmitatē capitis. i. mētis infidelitatē patiunt/ꝛ duri ꝛ incorrigibiles sūt. Prouer. xxviij. c. Leo rugiēs ꝛ vrsus esuriēs/ pnceps impi⁹ sup ꝓplm pauperē. Per colubrū mordētē ī domo/domestic⁹ inimic⁹. s. falsus frater. Ad q̄d aūt insidiat/aperit ꝓpheta/subdēs: z Insidiat vt rapiat pauperē: p violentiā: Et insidiat: repete: rapere pauperē: p fraudulētiā. a Dum attrahit eū: blāditijs ꝛ pmissis. De quib⁹ pmissis/subdit: b In laqueo ꝛc. Laqueus iste/est fęlicitatis ꝛ diuitiarum pmissio: quę sunt laqueus. j. Timoth. vj. b. Qui volunt diuites fieri/incidūt in tēptationē ꝛ ī laqueū diaboli. c Suo: id est q̄ sibi fit. i. ad voluntatē suā. Uel/Suo. i. qui sibi fit ad illaqueandū eum. d Humiliabit eum. s. pauperē: quia quātum ipse in temporalib⁹ diuitijs ꝛ honorib⁹ extollet: tantū paup cōtemnet. Uel/Humiliabit. i. sibi subijciet/quātū ad illos quos puertet. Hic est eñ draco: de quo dicit in Apocl. xij. a. q̄ cauda eius trahebat tertiam partē stellarū ęcli: quia multi conuertent ad eum: etiā de his qui stellę ęcli: id est boni prius erant. Ecce iam dixit ꝓpheta/quomō antichristus ad alios se habebit: postea subiungit quomodo se habebit in se ipso. Unde dicit: e Inclinabit se/ ad delitias et voluptatem carnalē. Eccli. xlvij. c. dicit ad salomonē: Inclinasti femora tua mulieribus. Ps. Omnes declinauerūt simul inutiles facti sūt. Et alibi: Oculos suos statuerūt declinare ī terrā. Sed tandē f Cadet cum dominatus fuerit pauperū: qꝛ cum extulerit se non solum sup pauperes: sed et supra oñe q̄d dicit aut colitur deus: vt dicit. ij. Thessal. ij. b. Tunc dicet ei fulminare

a b c d e f g h i k l m n o p q Auferunt iudicia tua a facie eius: omniū inimicoꝝ suoꝝ dominabit. Dixit enim in corde suo/nō mouebor a generatione in generationem sine malo. Cuius maledictione os plenū est ꝛ amaritudine ꝛ dolo: sub lingua eius laboꝛ ꝛ doloꝛ. Sedet ī insidijs cum diuitibus in occultis vt interficiat innocentē. Oculi eius in pauperē respiciūt: insidiātur in abscōdito quasi leo in spelūca sua. Insidiat vt rapiat pauperem: rapere pauperē dum attrahit eum. In laqueo suo humiliabit eum: inclinabit se ꝛ cadet cū dña

r s t v x y z a b c d e f

De pe. dis. 2. c. si enim. xv. liberi

1. Timoth. 2. b.

De antichristi malicia

Al. †occultolut leo in cubili suo

Al. †innocen

Al. †muscipula sua

Al. †inclinat

Al. †dū dñ

Ps. 13. e

Ps. 16.

dicet ei: fulmiare: ⁊ ita fulmiat⁹ cadet: Quia sic ibi. ij. Thes/
sal. ij. b. 6z: Interficiet eũ dñs iesus spiritu oris sui: Sic am/
Ps.72. biciosi. Ps. Deiecisti eos dũ alleuarent ⁊c. Job. xxx. c. Ele/
uasti me/ ⁊ q̃si sup vẽtũ ponẽs allisisti me valide. Eccl. xxij.
a. Rectorẽ te posuerũt: esto in illis ⁊c. j. Pet. v. b. Mecꝫ vt
dñantes in cleris. Et
hoc totũ ꝓueniet an/
tichristo ex defectu fi/
dei: Qõ innuit ꝓpha
subiũgẽs: a Dixit
eni in corde suo. i.
apud se/ nõ palaꝫ. b
Oblit⁹ est de⁹: me
punire. Et ita c
Alt. in finem Auertit faciẽ suã
ne videat i finẽ. i.
ne in extremo iudicio
puniat. Vel Ne vi/
deat in finẽ: id est i istud extremũ elementum/ scilicet terrã:
q. d. deus non curat temporalia ista: nec ea quę fiunt in ter/
ra: sed tm̃ cęlestia ⁊ ea quę fiunt in cęlis. Et complectit ꝗ tria
tempora. s. ꝑteritũ: cum dicit: oblitus est de⁹. Prẽsens:
cum dicit: auertit faciem. Futurũ: cũ dicit: ne videat i
finem. Cõtra ꝑmũ/ Eccl. xxiij. c. Memoria mea i genera/
tiões seculoꝝ. Cõtra secũdũ/ Prouer. xvj. a. Oẽs viẽ hoĩm
patẽt oculis ei⁹. Job. xxxvij. a. Subt oẽs cęlos ꝓsiderat ⁊c.
Cõtra tertiũ dicit. s. Qm̃ nõ in finem obliuio erit pauperis.
d Exurge dñe de⁹. Quinta pars: in qua sub voce naui/
culę petri inter ꝓcellas fluctuãtis. s. ecclesię/ laborãtis maxie
tpe antichristi/ quasi dñm in naui dormientẽ suscitans excla/
mat: Exurge dñe de⁹: a somno quo videl̃ dormire: cũ si/
Ps.77. nis paupes tribulari. Ps. Excitat⁹ est tanq̃ dormiẽs dñs.
Ps.11. Excitat autẽ clamore pauperũ. Ps. Propt miseriã inopũ
et gemitũ pauperũ: nunc exurgam dicit dñs. Exurge: q̃ q̃si
de sõno: Insurge/ ad vindictã: Consurge/ ad auxiliũ. e Et
exaltet man⁹ tua. i. mõstret potẽtia tua in iudicio. Esa. ij.
c. Exaltabit dñs solus in die illa: qꝛ dies illa dñi exercituum
sup oẽm supbũ ⁊ excelsum ⁊c. Et loquit hic ꝑ simile/ cũ dicit
Exurge et exaltetur manus tua: sicut qñ aliq̃s vult ali
quẽ ꝓberare fortit/ exurgit ⁊ manũ leuat: vt fortis⁹ possit ꝓcu/
tere. f Ne obliuiscar pauperũ: sicut putãt impij. Ũñ
sup̃: Dixit in corde suo/ oblit⁹ est de⁹. Esa. xlix. d. Munqd põt
obliuisci mulier infantẽ suũ vt non misereat filio vteri sui: Vi
dens autẽ ecclesia se in illo iudicio liberandã: exultat ⁊ ꝓsecu/
tori insultat dicẽs: g Propter q̃d irritauit impi⁹ de/
um. i. antichrist⁹ ⁊ cõplices ei⁹ ꝓsequẽdo sctõs. i. qd ꝓfuit ei
tanta mala facere? Roma. vj. d. Quem fructum habuistis
tunc in his in qb⁹ nũc erubescit̃? Et ꝗ mõ legẽdo notat hęc
ꝓpositio/ ꝓt/ cãm finalẽ. Põt autẽ alit legi/ vt notet causam
impellentẽ: vt sit sensus: Propter q̃d ⁊c. i. qd mouit eũ
vt ista faceret? Et subdit/ quid fuit. s. ꝓsumptio. h Dixit
eni in corde suo. i. cogitauit: i Nõ requiret de⁹ ista q̃
facio. Ũñ. s. Auertit faciẽ suã ⁊c. Põt autẽ ⁊ ꝗ q̃ri d q̃/
libet pctõre: Propter q̃d irritauit impi⁹ deum/ vt q̃rat
d cã finali/ ⁊ d cã impellẽte. Et ꝑ d finali: Propter q̃d ⁊c.
q̃si ꝑ nihilo: qꝛ ꝑ pctõ qd mult̃ de causis abominãdũ ⁊ ꝓtẽ/
nẽdũ est: videlicet qꝛ vilissimũ ẽ. Eccl. xviij. g. Quare mo/
riemini dom⁹ israel? q̃si pro nihilo. s. ꝑ peccato/ qd nihil ⁊ vi/
lissimũ est. Ũñ pbs: Si scirem deos ignoscituros ⁊ hoĩes ig
noraturos: adhuc dedignarer peccare. Item quia sordidum
est peccatũ. Deut. xxxij. a. Peccauerũt ei nõ filij eius in sor/
dibus. Item quia parum durat. Greg⁹. Momentaneũ est ⁊
leue qd delectat: ęternũ est qd cruciat. Item qꝛ laboriosum.
Sap. v. b. Lassati sumus in via iniqtatis ⁊ perditionis: am/
bulauimus vias difficiles. Hiere. ix. b. Vt inique agerent la
borauerunt. Et Greg⁹. Vigiliis ⁊ cruciatib⁹ cruciatũ merẽ/
tur ęternum. Vel Propter q̃d: Scdo modo: vt quęrat q̃
fuit causa impellens ad peccatũ: q̃si dicat nulla: quia hostis ẽ
debilis. Ũñ Hiero. Debilis est hostis: qui non potest vince/
re nisi volentem. Item nihil potest eum cogere ad peccatũ.

Peccatum abominandum multis de causis

Sen. Res humanę in bono sunt: nemo nisi suo vitio fit mi/
ser: Omitte excusationẽ: nemo peccat inuit⁹. Et Aug⁹. Pec/
catum adeo est volũtariũ: qõ si nõ est volũtariũ/ non est pec/
catum. Item homo habet ꝑsidium angeloꝝ. Ps. Angelis Ps.90.
suis mãdauit de te vt custodiãt te in omnibus viis tuis. Itẽ ha
bet ipsum deum in au
xilium. Ps. Cum ip/ †Ps.90.
so sum in tribulatiõe. Al. †iram
j. Cor. x. c. Fidelis ẽ
deus qui nõ patietur
vos temptari supra id Al. †pupillo
qõ potestis. Cum igi
tur pctm̃ sit ita dete/
stãdum vt ꝑdirim⁹/ ⁊ Al. †requiretur
debilis sit hostis/ ⁊ dei delictũ ei⁹ nec
et angeloꝝ habeam⁹
auxilium: Propter
quid irritauit im/
pius deũ? Dixit eni in corde suo: nõ est de⁹: reqrẽs
scꝫ ad vindicandũ: et ita ꝗ fit ex defectu fidei: qꝛ si q̃s timeret
pęnam gehẽnę: ⁊ crederet ꝑmia patrię: nunq̃ peccaret mor/
taliter. Ũñ Origen. Si cuius causa periclitat/ consulit iura
et legisperitos: si q̃s infirmat/ cõsulit medicos ne moriat: sed
nõ ꝓsulit sacrã scꝑturã ne puniat. Et q̃re facit hoc? Quia cre/
dit ista: illud ꝓo mime: Et tm̃ ꝛ Esa. viij. d. Cũ dixerit vob
q̃rite a phytonib⁹ ⁊ a diuinis q̃ student incãtatiõib⁹ suis: nũ/
quid non popul⁹ a deo quęret visionẽ ꝑ viuis ⁊ mortuis? q.
d. ita ad legem magl̃ et ad testimoniũ impi⁹ irritat deum: sed
deus ꝓspicit q̃ veniat dies eius. Et hoc est: k Vides
qm̃ tu laborẽ ⁊ dolorẽ ꝓsideras: vt tradas eos in
man⁹ tuas. Qõ sic construe. Vides vt. i. quõ: tradas
eos i manus tuas. s. antichristũ ⁊ seruos ei⁹ ad puniẽdũ.
Et hoc: qm̃ tu laborem ⁊ dolorẽ ꝓsideras: quęs san/
ctis i via intulerũt: Hoc est q̃ sup̃ dixit: Sub lingua ei⁹ labor
et dolor. Vel sic ꝕm Aug⁹. interrogatine. Vides. i. videdo
dissimulas: quia tu times laborẽ nimiũ pati in puniẽdo: Hoc
est: qm̃ tu laborẽ ⁊ dolorẽ ꝓsideras. vt. i. si tradas
eos in man⁹ tuas/ ad puniẽdũ. Dolorẽ dicit q̃tũ ad iraꝫ
interiorem: Laborem q̃tum ad opus vindictę exterius. Est
ergo sensus: O dñe nunqd impunita dimittes scelera eoꝝ/ vt
ipsi dicũt: eo q̃ timeas in puniẽdo laborare et irasci more ho
minũ? Absit. Ostẽsa a ꝓpha dei iusticia quã exhibebit puniẽ/
do malos: agit de ei⁹ miscõia quam exhibet bonis. Et ꝗ duo/
bus modis: ꝓtegẽdo a malo: ⁊ adiuuãdo in bono. Et hoc ẽ:
l Tibi derelict⁹ est paup vt eum protegas/ Ecce pri/
mũ. Et lege discretiue ⁊ cũ pondere: q̃si tibi qui talis es. De
secundo subdit: m Orphano tu: non alius. n Eris
adiutor: ad bonũ faciẽdũ. Orphan⁹ est/ cui pater mũdus
et mater ꝓcupiscẽtia mortui sunt. De quibus Eccl. xvj. a.
Pater tu⁹ amorę⁹ ⁊ mater tua cethea. Amorę⁹ interꝑtat
amaricãs: Hic est mundus q̃ multl̃ amaritudinib⁹ ⁊ dolori/
bus suos afficit. Cethea interꝑtat tenebrescẽs: ⁊ signat carnẽ
siue carnalẽ ꝓcupiscẽtiã: q̃ lumẽ rõnis absorbet ⁊ obtenebrat.
Ps. Supcecidit ignis/ ꝓcupiscẽtię: ⁊ nõ videt̃ solẽ iusticię. Ps.57.
Moraliter Versus iste prelatorum est: l Tibi dere/ Moraliter
lictus est pauper ⁊c. Ũñ de malis ꝓquerit dñs Esa. j. k.
Pupillo non iudicãt: cã viduę nõ ingredit ad illos. Quomo/
do autꝫ adiuuat paupem subdit: o Contere brachiũ:
id est fortitudinẽ: p Pctõris. i. antichristi: q̃ dicit ꝑ excel
lentiam pctõr q̃tuꝫ ad se: q Et maligni: q̃tum ad ꝓxi
mũ. Et vere cõteres: quia r Quęret pctm̃ illius. i. iu/
dicabit de pctõ suo/ ⁊ peribit. Ũñ addit: s Et nõ inue/
niet: qꝛ ꝓibit ꝓiect⁹ in tenebras exteriores: Matth. xxv. c.
Ps. Vidi impiũ superexaltatũ ⁊ eleuatũ sicut cedros libani: ⁊ Ps.36.
transiui: et ecce non erat: quęsiui eum ⁊ non est inuent⁹ locus
eius. Vel sic: Quęret pctm̃ illi⁹: vtrum adhuc necessariũ
sit ad purgationẽ iustoꝝ. Et non inuenie: quia nõ erit ne
cessarium/ purgata ecclesia: sicut lima non est necessaria ferro
planato. Et nota q̃ multis modis accipit brachiũ in scriptu Nota brachiuꝫ
ra. Dicit eni brachium potẽtia sicut hic. Dicit etiã brachiũ: multl̃ modis dꝛ

l Tibi derelictus est pauper ⁊c. Ũñ de malis ꝓquerit dñs Esa. j. k. Pupillo non iudicãt: cã viduę nõ ingredit ad illos. Quomodo autꝫ adiuuat paupem subdit: o Contere brachiũ: id est fortitudinẽ: p Pctõris. i. antichristi: q̃ dicit ꝑ excellentiam pctõr q̃tuꝫ ad se: q Et maligni: q̃tum ad ꝓximũ. Et vere cõteres: quia r Quęret pctm̃ illius. i. iudicabit de pctõ suo/ ⁊ peribit. Ũñ addit: s Et nõ inueniet: qꝛ ꝓibit ꝓiect⁹ in tenebras exteriores: Matth. xxv. c. Ps. Vidi impiũ superexaltatũ ⁊ eleuatũ sicut cedros libani: ⁊ transiui: et ecce non erat: quęsiui eum ⁊ non est inuent⁹ locus eius. Vel sic: Quęret pctm̃ illi⁹: vtrum adhuc necessariũ sit ad purgationẽ iustoꝝ. Et non inuenie: quia nõ erit necessarium/ purgata ecclesia: sicut lima non est necessaria ferro planato. Et nota q̃ multis modis accipit brachiũ in scriptura. Dicit eni brachium potẽtia sicut hic. Dicit etiã brachiũ:

d bona intentio.

Ps.17. bona intentio. Ps. Posuisti vt arcū ereū brachiū meū. Itē christ⁹ ōr brachiū. Esa.liij.a. Brachiū dñi cui reuelatū est. Itē ōr brachiū fortitudo corpalis. Job.xviij.c. Consumat brachia illi⁹ p genita mors. Primū brachium est pterendū. Secūdū appetendū ⁊ desiderandū. Tertiū est exaltandum. Quartū nō est curandū: Quia sicut dicit i

†Ps.146. Ps. Nō in tibijs viri beneplacitū erit ei.

a Dñs regnabit. Cōtinuatio. Ille cuz suis peribit: b dñs.i. christ⁹: b Regnābit.i. inotescet eē rex illis defunct⁹.j.Cor⁹. xv.c.Cū euacuauerit oēm pncipatū ⁊ ptātez. Oportet aūt illū regnare: donec ponat oēs inimicos sub pedib⁹ ei⁹. Regnabit/dico: nō ad horā: c i eternū. c Et p id est: in sēculū sēculi. Vos aūt e Gentes.i. geniti tales.s.filij ire ⁊ gentiliter viuentes:

Ps.26. d Peribitis d terra illi⁹.i.christi: De qua i Ps. Credo videre bona dñi i terra viuētiū. Et Gen.xlix.c. Isachar asinus fort⁹: accubās inē termīos: vidit requiē q eēt bona ⁊ terrā q optīa: ⁊ supposuit humerū suū ad portādū. Isachar interptat vir mercedis: et significat illos q mercedē ētnā intantū diligūt/ vt se illi q̄si mrimonio ciūxerint/cogitatiōe ⁊ auiditate ei adherētes. Asin⁹ ptēt⁹ est vilissimo pabulo: ita ⁊ ipsi: accubātes inē termīos.i.neq; in corpe neq; ex corp⁹. Job vij.c. Suspēdiū elegit aia mea. Vidit oculo itellect⁹/ptēplādo: ⁊ oculo affect⁹/plibādo: Requiē/ētnā. Et notat hic duo i qb⁹ totū gaudiū paradisi psistat. s. defect⁹ oīs mali: vñ dicē: Requiē. Et abūdātia oīs boni: vñ dicē: Terrā/que.s.afferet fructū oīs boni. Et iō dicē: Vidit requiē q eēt bona ⁊ terrā q optima. In his aūt: f Desideriū pauperū exaudiuit dñs. Hic agit d saluādis: in qb⁹ q̄ttuor notāt. Primo iplētio desiderij/cum dicit: Desideriū pauperū exaudiuit dñs. Scdo facilitas exaudiēdi/cū dicit: Dzeparationem cordis eorum audiuit auris tua. Tertio remuneratio/cū dicē: Iudicare pupillo ⁊c.i. remunerare sicut meruerūt. Quarto securitas pmij: ibi: Vt nō apponat vltra ⁊c. Dicit g̃: f Desideriū pauperū: q diem iudicij desiderabant pter mala que sustinebant: exaudiuit dñs. Desideriū aūt viri iusti i trib⁹ debet psistere: qz tria debet desiderare: videlicet vt sit in se mūd⁹ a pctō: vt sit vtilis primo: vt sit deuot⁹ deo. Vñ dr Prouer.xj.d. Desideriū iustorū oē bonū. Oē distribuit h inē illa tria: teste Michea.vj.c. Indicabo tibi o hō qd sit bonū: ⁊ qd dñs q̄rat a te: vtiq; facere iudiciū/Ecce pmū: qz iudiciū hoīs se iudicāt⁹ i pritiōe ⁊ pfessiōe mūdat a pctō. Prouer.xx.b. Rex q sedet i solio iudicij: dissipat oē malū intuitu suo. Et diligere miscōiā/ Ecce scdm. Et sollicite ābulare cū deo tuo/ Ecce tertiū. Et pt hec tria pōt hō dici vir desiderior sic daniel: s nō nisi a deo debēt hec desideria peti. Ps. Dñe aī te oē desideriū meū. Et h Aur⁹ tua.i.clemētia tua: Et est metaplasm⁹: g Audiuit p̄parationē cordis eorum.i.cor eorum p̄patū ad seruiēdū tibi: vel ad recipiendū te sicut in tēplo. Duob⁹ autē modis p̄pat: scz remouēdo sordes vitiorum: ⁊ admouēdo pulchra ornamenta/ ⁊ amena frutū ⁊ operū. De his duob⁹ Ps. Paratū cor meū de⁹: patū cor meū. Ad h monem.j. Regl. vij. a. Preparate corda vra dño: ⁊ seruite illi soli. Eccj.xviij.c. Ante orōnē p̄para aiaz tuā. i Iudicare.q.d.audisti iudicare.i.in h exaudisti/ vt iudices k Pupillo ⁊ humili/acqsitiue.i.p feras sniaz p illo q simul ē pupill⁹: cui pz mūd⁹ crucifix⁹ est: et humilis/q.s.mundo crucifix⁹ ē. Gal. vj.d. Mihi mūdus crucifixus ē ⁊ ego mūdo. Pupillus enī ⁊ nō humilis esset si qs de eo q mūdū ptēpsit/supbiret. Vl Iudicare/passiue/ pupillo ⁊ humili: qz reuera ad pfectum pauperū ⁊ humiliū iudicat⁹ est. l Vt nō apponat hō.s.antichristus prau⁹ hō: m Magnificare se sup terrā.s.ecclesiam. Itē Vt nō apponat vltra magnificare se hō/ qui

a Bīs regnabit i ētnū et i sēculū sēculi: peribitl gētes de terra illi⁹. Desiderū pauperū exaudiuit dñs: p̄parationē cordis eorum audiuit aurl tua. Iudicare pupillo ⁊ humili: l vt non apponat vltra mag̃nificare se homo sup terrā.

n In finē ps dauid: X
n In dño cōfido: quō dicitl aie meę trānsmigra i mōtem sicut passer.

cūcq; sup terrā. Vñ Aug⁹. O pellis morticina qd tēderis: O sanies feda qd inflar⁹: Princeps tu⁹ humil⁹ ⁊ tu supb⁹: caput humile ⁊ mēbra supba. Et alibi dicit idē Aug⁹. Erubesce hō esse supb⁹: de⁹ humilis effect⁹ ē. Eccj. x.b. Quid supbis ⁊c.

Expositio Ps. X.

n In dño pfido. In p̄cedēti Ps. egit de plecutione bonorū tpe antichristi futura: Hic aūt agit de plecutiōe bonorū q̄ est a mēbris antichristi.s.hereticis. De qb⁹.j. Job. ij.c. Nunc antichristi multi sūt. Titulus. In finē ps dauid Hoc sepe sup expositū est. Intētio psalmi ē docere resistere hereticis. Hoc biptit ē. Psalm⁹ primo agit d hereticis q catholicos in suā prauitatē volūt puertere. Scdo ostdit q̄ bona dabit de⁹ bonis: et q̄ mala inferent malis: ibi: Iust⁹ aūt qd fecit. In prima pte vtit ppba ordīe ppostero: Prius enī ostdit qd rndendū sit hereticis q̄ qd ipi dicāt. Propheta loquēs i psona cuiuslibet fidelis d hereticos pugnātis: primo scutū pfidētie assumit dicēs: n In dño pfido: Qui est spes salutis meę: Eph. vlt.c. Exā q̄ sic Cōfido i dño: quō vos hereticī: o Dicitl aie meę.i.mihi: p Trāsmigra i mōtē.i.ad nos q sum⁹ magni ⁊ lrati. Et debes trāsire: qz es q Sic passer.i.pēnat⁹ frutib⁹: ⁊ sic blādiūt catholicis Moraliter: hoc debet dicere vir iust⁹ cum tēptat/ pcipue d vanagl'ia vel ambitiōe: n In dño pfido: qui est spes mea: pter quē nihil aliud volo/ quem expecto: nō mūdani: nō elati: de qb⁹ Phil.iij.d. Quorum finis interitus: q̄rū deus venē est ⁊ gl'ia i pfusiōe ipōr q terrena sapiūt: Mra aūt puersatio i cēlis est: vñ etiā saluatorē expectam⁹ dñm nrm iesum christū: q reformabit corp⁹ hūilitatis nrē. Hoc significat Iudicl.ix.b. vbi oliua noluit deserere pinguedinem: nec ficus dulcedinem suam: nec vitis vinū vt inter ligna pmouerētur. Debet autem iustus confidere i dño plurib⁹ de causis. Primo: quia homo est suus.s.dei possessio: vel seruus. Ps. Tuus sum ego saluum me fac. Item quia nō solum possessio aut seruus: sed filius. Ps. Pater me⁹ es tu: deus meus et suscep̄tor salutis meę. Item quia potēs est de⁹. Ps. Potens es dñe. Item quia misericors ⁊ verax. Ps. Multę misericordię ⁊ verax. Confidēdū est ergo in dño: Non in mūdo. Esa. xxxvj. b. Ecce pfidis sup baculum arūdineum pfractū istū/ super egyptum ⁊c. Non in carne. Hiere.xvij.a. Maledict⁹ q pfidit i hoīe: ⁊ ponit carnem brachiū suū. Ideo dr de ecclesia vel fideli aia Cant⁹.viij.b. Quę ē ista q̄ ascēdit d deserto hui⁹ miserię: delitij frutū affluēs: inixa sup dilectum suū. Exā igit sic n In dño pfido: quō dicitis.q. d.frustra. o Animę meę trāsmigra i mōtē/supbię vel ambitiōis. Et notādū qd dicit: Dicitl aie meę: nō dicē: mihi: qz diabol⁹ nō curat mlt̄ū q hō exaltet exteri⁹: dūmō pseniat ⁊ appetat interi⁹ i corde. q Sicut passer. Ecce qd dicūt suggestiōes prauę: qb⁹ h̄ loqt vir iust⁹: Merito tu debes trāsire: qz es sicut passer.i. pennat⁹ frutib⁹ ⁊ opib⁹ bonis. Cōparat aūt vir iust⁹ passeri pt mlta. Primo: qz vt passer/ vir iustus est modicus per humilitatē. Greg⁹. Studium sanctorum est humilia de se sentire. Item leuis/ per tempalium abiectionem. Hiero⁹. Tu onustus auro arbitraris te christū sequi/cautus/per sui sollicitā custodiaz. Apocl.iij.c. Animalia plena erant oculis ante ⁊ retro. Item habitans in petra p iugem meditationē dñice passionis. Cant⁹. ij.d. Veni amica mea in foramib⁹ petrę. Ps. Etenī passer inuenit sibi domū.

* Qm ecce pctōres

Potest aūt totus iste psalm⁹ legi in psona christi in passione positi: vt dicat christus: n In dño pfido: Ergo o vos iudęi. o Quomodo dicitis animę meę: transmigra i montem: id est ad cerimonias legl. Qd si facerem/ essem q Sicut passer: id ē instabilis. Cōfido incp in dño:

* Qm ecce pctōres:

Ps.17. Ps.146. Ps.26. Ps.107 Ps.37. Ps.118. Ps.88. Ps.88. Ps.85. Ps.85.

In saluādis q̄tuor notantur

Desideriū iusti in trib⁹ consistit

Daniel.9.f.

Cor duob⁹ modis preparatur

Partitio psalmi

Moraliter

Iust⁹ dr confidere i dño

Vir iustus comparatur passeri